

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego (wraz z dodatkiem porannym):
W Warszawie: rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75.

Za odnośnienie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5.

Na prowincji i w Cesarstwie: rocznie rs. 12, półrocznie rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1.

Za granicą: miesięcznie rs. 1 kop. 50.

Numer pojedynczy bez dodatku kop. 5; dodatek poranny kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI

Wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzą stale w dni powszednie z wyjątkiem dni poświęconych dodatki poranne.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY SIÓDMY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego pierwszy raz 25 kop., ka
 stępny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petytowy albo jego miejsce pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop.

Małe ogłoszenia: za jeden wyraz po 2 kop. każdy raz.

Nadesłane: za jeden wiersz garmontowy rs. 1.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmuje także Biuro Rajchmana i Frenclera ul. Senatorska 26.

Administracja, Drukarnia i Redakcja: plac Teatralny nr 9.—Telefon Redakcji nr 126.—Telefon Administr. 141.

— W dniu jutrzejszym w kościele archikatedralnym św. Jana o godz. 9-ej zrana odprawiona zostanie uroczysta wotywa, z wystawieniem N. Sakramentu i procesją, ku czci N. Sakramentu.

— Jutrzejszemi nieszporami rozpoczyna się we wszystkich kościołach tutejszych solenne nabożeństwo ku uczczeniu jednej z najdawniejszych, a wedle zdania dzieł tego soboru toledańskiego, najznacniejszych świąt Matki Boskiej, jej „Zwiastowania” przez anioła Gabriela. Uroczystość ta, według niektórych pisarzy, ustanowiona została za czasów papieża Getacjusza, t. j. przy końcu V-go wieku po narodzeniu Chrystusa. Pierwotnie pamiątkę Zwiastowania obchodzono w d. 25-ym marca, później przeniesiono ją pod mianem „Ekspektacji” na d. 21-szy grudnia, w końcu atoli w początkach IX-go wieku przywrócono ją do dawnego dnia. Jeżeli d. 25-ty marca przypada w wielkim tygodniu, święto odłożone zostaje na poniedziałek po niedzieli kwietniej.

— Na piątym z kolei nabożeństwie pasyjnym, jakie w dniu jutrzejszym odbędzie się w kościele archikatedralnym św. Jana, słowo Boże głosić będzie JE. ks. biskup-sufagan Kazimierz Ruszkiewicz.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

W chwili, gdy trzech obcych następców tronu i 86 książąt krwi zgromadza się w zamku królewskim w Berlinie, aby złożyć swoje życzenia dziewięćdziesięcioletniemu starcowi w koronie, tęcza pokoju prześwieca widnokrąg polityczny. Tak być musiało—do tego przygotowane wszystko od kilku tygodni, a że ks. Bismark był reżyserem, nie dziw przeto, że *mise en scene* okazała się wzorową. Tęcza ta może jest znakiem niezrozumiałym dla ludów, ale te nie wchodzą dziś jeszcze w rachubę. Wszakże rozwiązać parlament tak łatwo, potrzeba być na to tylko ministrem...

Prasa urzędowa wszystkich gabinetów europejskich

W artykułach poświęconych rzadkiemu jubileuszowi długowieczności pośpieszyła z wiązką galowych uniesień. Nawet w Paryżu oceniono przymioty osobiste cesarza Wilhelma, protestując tylko przeciw roli opatrnościowej prawie, jaką dzisiaj Niemcy odgrywają w wszechświecie politycznym. Zauważyliśmy przytem fakt wiele dający do myślenia: rzeczpospolita francuska nie wysłała na festyn berliński swojego świątecznego przedstawiciela.

Różnie możnaby o tem sądzić: za takiego przedstawiciela mógł przecież uchodzić p. Lesseps, który załatwił się wcześniej ze swoją misją, aby oszczędzić imieniu francuskiemu upokarzających aluzji, wynikłych z udziału Francji w powszechnym holdzie składanym omnipotencji niemieckiej. W takim razie wszakże przypomniećby należało, że i Austria pokonana została *con brio* przez Prusy, a przecież arcyksiążę Rudolf pierwszy pośpieszył na uroczystości berlińskie i rozrzucał swe karty wizytowe tak hojnie na prawo i lewo, jak gdyby każdemu ministrowi pruskiemu z osobna czuł się obowiązany do podziękowania za przyjemność wyrządzoną Austrii w r. 1866-ym.

Możnaby także zauważyć, że wczorajszy kongres berliński był świętem monarchów, apoteozą idei dynastycznej, że zatem „wolna, postępową i liberalną rzeczpospolita nie miała nic do powiedzenia cesarzowi Niemiec”. Komentarz to, jak każdy inny. Można mu przyznać słusność i nie... Sądzimy, że w Berlinie nie tylko chodziło wczoraj o uczczenie idei monarchicznej, jak raczej o złożenie holdu wyobraźnieliowi państwa, którego przyjaźni lub pobłażania wszyscy dziś potrzebują. Wobec jednych jest ono młotem cyklopa, wobec drugich—uciecznym maklerem. Jedni boją się młota, drudzy pomimo „zasadniczej” i „bezinteresownej” uczciwości zaofiarowanego pośrednictwa, wolą w każdym razie maklera mieć po swej stronie.

Jeżeli Francji nie było wczoraj w Berlinie, to w każdym razie lepiej dla jej honoru, zbyt często w ostatnich czasach na szwank narażanego przez szowinistów serwilizmu. Nie należy zapominać, że najgwałtowniejsze ataki na jen. Boulanger'a nie wyszły z prasy berlińskiej, lecz paryskiej. Nieobecność wczorajsza rzeczywospolitej francuskiej na kongresie książąt w Berlinie jest częściową rehabilitacją jej, chociażby nawet nie miała charakteru ściśle politycznego.

Kölnische Zeitung daje bliższe wskazówki co do zamierzonych przez rząd niemiecki środków odwetu na ludności alzacko-lotaryńskiej za to, że po piętnastu latach nie wyrzekła się swojego ideału narodowego. Chodzi podobno o zniesienie artykułu 3-go ustawy o zaprowadzeniu konstytucji państwa w Alzacji i Lotaryngji, czyli o pozbawienie krnąbrnej ludności prawa wysłania posłów do parlamentu. Dalej projektują zniesienie wydziału krajowego (będącego czemś w rodzaju sejmiku prowincjonalnego kieszonkowej edycji) i, jak to już wspominaliśmy, przyłączenie obu prowincyj albo przynajmniej jednej z nich do Prus. Możeby lepiej było oddać rządy Alzacji i Lotaryngji jakimś energicznemu i roztropnemu księciu płodnej w progeniturę rzeszy, który rządziłby tym „krajem niemieckim” w sposób dziełiczny. Przedstawiciele tego kraju zasiadali by w radzie związkowej Niemiec, a z czasem może i w parlamencie zbiorowym. W ten sposób wytworzyłby się pewien partykularyzm alzacko-lotaryński, pewien patriotyzm miejscowy, który może nie byłby na razie podobnym do patriotyzmu Berlina albo Poczdamu, w każdym razie jednak ciężałby również mniej do Paryża.

Br. Z.

J. I. KRASZEWSKI.

(Dalszy ciąg.)

Co się stało w Horodcu, dokąd Kraszewski wybrał się celem studjowania biblioteki właściciela majątku, Antoniego Urbanowskiego, łatwo odgadniemy, gdy dodamy szczegół, iż pani domu miała przy sobie trzy młode siostrzenice, panny Woroniczówny.

Prawdopodobnie też nie same prace w cennej bądźco bądź bibliotece podyktowały Kraszewskiemu w „Dumaniu nad Horyniem” wiersz:

tam bym (do Horodca) się odwrócił,
 Popłynąłbym i został, i więcej nie wrócił.

Koniec końców, gdy po długim pobycie w Horodcu i pobliskiej Ossowej przychodzi wracać Kraszewskiemu do domu, zapowiada on swemu ojcu „wytłómaczenie”.

Wytłómaczenie to następuje wszakże prędzej jeszcze w liście do matki, której oddaje w opiekę swe afekta do panny Zofji Woroniczówny.

Nadspodziewanie jednak nie znalazł Kraszewski u matki poparcia dla swych projektów. Przeciw małżeństwu w zasadzie nie miano nie w domu, lecz nie życząc sobie, aby młody i, jak sądzono, niedojrzały chłopak zbyt wcześnie zaciągał się w jarzmo małżeńskie.

Stalość jednak Kraszewskiego zachwiała w końcu r. 1837-go rodziców.

Wypada nam zanotować fakt jeden, związany jonekad z projektami Kraszewskiego. Oto w roku 1836-ym ogłoszono konkurs na objęcie katedry literatury polskiej w uniwersytecie kijowskim. Z pomiędzy siedmiu kandydatów, ubiegających się o tę po- Kraszewski zwyciężył. Poprzednia jednak wa wileńska przeszkodziła mu do uzyskania zadania.

W końcu r. 1837-go widzimy Kraszewskiego na dzierżawie w drobnym mająteczku Omelno, gdzie wkrótce wraz z nim miała osiąść i jego ukochana Zosia.

Jaką była owa gospodarka literacka w zapuszczonym już poprzednio folwarku, łatwo sobie wyobrazić. Ztąd niedaleko było do zniechęcenia. Czytamy też w liście Kraszewskiego z owego czasu. „Lepiej to tam było w ofieynie w Dolhem i więcej można było pracować i mniej było kłopotów... Ja Zosię bardzo kocham i szczęścia jestem pewny, ale tyle mam dziś kłopotów, że dla nich nieraz żałować mi przychodzi dawnej ciszy i książek, do których teraz nie dają mi przystąpić nudne interesa.”

Wreszcie w d. 22-gim czerwca 1838-go r. nastąpiła tak oczekiwana przez młodą parę chwila i państwo Kraszewscy osiedli na dobre w Omelnie.

Na okres ten przypada właśnie powstanie „Świata i poety” — owej świetnej improwizacji, w której autor streścił historję walk, staczanych przez wrażliwą naturę poety wobec ciągłego stykania się z szeroką prozaicznością codziennego życia.

Z kolei zatrzymać nam się wypada nad pierwszym przyjazdem Kraszewskiego do Warszawy (r. 1838-ny w jesieni). Dotychczasowa działalność literacka Kraszewskiego ograniczała się wyłącznie do Wilna i do Petersburga; a wydawców wileńskich i w łamach *Tygodnika petersburskiego* uzbierała się już spora wiązanka prac młodego pisarza, a *Tygodnik* pomieszczał nawet prawdziwe panegiryki o Kraszewskim.

Wprawdzie z Wilna, jak o tem już wspominaliśmy, posypały się i ostre krytyki, lecz je równoważyły, jeśli nie przeważały, pochlebne wzmianki.

Krytyka warszawska tymczasem zachowywała się biernie. Był to rodzaj ignorowania nowej siły, a na poparcie tego przytoczyć można fakt, iż powieść „Świat i poeta”, odczytana na zebraniu literackim u p. Lewockiej, jednogłośnie uznana została za nieudolną.

Nie też dziwnego, iż przy takim usposobieniu in-

teligencji warszawskiej nie było mowy o serdeczniej-szem przyjęciu Kraszewskiego w jej kołach. Salony ówczesne literackie pani Nakwaskiej i pani Lewockiej, w których bywała ciotka Kraszewskiego, Moraczewska, okazały się dlań zamkniętymi.

Pomimo to wszystko pobyt w Warszawie spowodował, iż Kraszewski zaproszony został przez Skimborowicza do współpracownictwa w *Gazecie porannej* i tu po raz pierwszy nie z przedruku zaprezentował się publiczności warszawskiej („Wiściarze” i „Obrazki z natury”).

Zobaczymy następnie jak odmiennie witała go taż sama Warszawa w niespełna lat ośm, choć i wtedy nie wygasły jeszcze pewne kwasy w kółkach literatów miejscowych.

Następujący perjod życia Kraszewskiego przypada na dłuższy pobyt na wsi, gdzie przyszło na świat pierwsze dziecko młodej pary, córka Konstancja.

Kraszewski powraca do Omelna, lecz rozgląda się już za kupnem majątku, a przedewszystkiem za porzuceniem niewdzięcznego folwarku, który go narażał na ciągłe straty.

Przy pomocy rodziny żony, a mianowicie Urbanowskich z Horodca, nabywa w r. 1840-ym wieś Gródek w łuckiem i zaraz przenosi się na nową siedzibę.

W Gródku spędził Kraszewski dziewięć lat (1840 do 1849) pracowitego żywota, choć starczyło czasu i na wytchnienie. Ztąd jęździ do Dubna, bawi czas pewien w Sławucie, a wreszcie zaznajamia się z bliższą i dalszą okolicą. Ztąd odbywa w latach 1842, 1843, 1844, 1846 i 1847-ym dalsze wycieczki do Kijowa, Odessy, Kamieńca, Warszawy i Druskienik.

Zetknięcie się z nowymi stosunkami, poznanie nowych ludzi działało dodatnio na rozwijającą się wciąż twórczość Kraszewskiego, tutaj też powstaje szereg najróżnorodniejszych prac literackich. Idą kolejno po sobie powieści społeczno-filozoficzne: „Pamiętniki nieznajomego”, „Latarnia czarnoksiężka” i „Sfinks”, rzeczy poetyczne „Mindowe”, „Witoldowe

Wystawa sztuki i starożytności.

III.

Z wieku i urzędu, jakby powiedział poeta, zaszczyt naczelnego wystąpienia należy się niektórym zabytkom wystawionym przez kapitułę warszawską.

Krzyż i monstrancja istotnie są bardzo przedniemi okazami, tak pod względem starożytności, jak i artystycznego znaczenia. Patrząc na nie przenosisz się myślą w świat rozbujanej, często aż do chorobliwej posuniętej fantazji, której plastycznym wyrazem jest architektura gotycka, poezja rycerska, a w części i malarstwo ecehowe.

Nasze zabytki są gotyckie, pochodzenia bawarskiego. Monstrancja pochodzi niezawodnie z początków XV-go wieku, ujawnia to czystość jej stylu i wielka konsekwencja form. Rzadko kiedy w przedmiocie tego rodzaju połączono tak ściśle, jak tutaj prawa konstrukcji i dekoracji. Rozwinięcie np. trzonu od podstawy aż do górnych przezroczy jest piękne i malownicze, a narożniki kroksztynkowe, złożone z dziergań arabskowych, są klejnocikami sztuki złotniczej średniowiecza.

Krzyż zaliczamy do schyłku XV-go wieku, a górną jego część nie wahamy się nawet zaliczyć do początków XVI-go stulecia. I to zabytek wytworzony, jednakże jego ostrołuk traci już na sile, nagina się pod wpływem tchnienia renesansu obchodzącego nanczas swoje święto na stokach Alp włoskich. Medaljony, znajdujące się na ramionach krzyża, są tu już renesansowe, z charakterem niemieckiego odrodzenia.

Oba te zabytki powinny być dobrze przestudjowane przez naszych pracowników na niwie sztuki stosowanej, kościelnej zwłaszcza, kładąc jednakże na nie nacisk, nie chcemy przez to umniejszać wartości eleganckim bardzo sąsiadom. I to arystokracja wystawy.

Mamy tu na myśli kielich, tacę i dwie ampułki zdobne medaljonami emaljowanymi. I forma tych zabytków i rysunek ornamentyki liściastej i wykonanie istotnie zasługują na pilną uwagę znawcy i miłośnika przeszłości.

Są to nader charakterystyczne wyroby gdańskie z XVIII-go wieku. Kiedy powszechnie w tym czasie panuje styl rococo, nasze zabytki zachwyciły coś z renesansu włoskiego. Liściasta ich ornamentyka posiada formy pełne, potoczyste, traktowane większymi płaszczyznami i to stanowi ich korzystną charakterystykę dodatnią, daleką od konwencjonalizmu rococo.

Jaka to różnica ogromna pomiędzy tym np. kielichem a owemi, które wystawił p. Wojciech Kolasiński w przeciwległej szafce! Jest tam siła zabytków, ale przeważna ich większość mizerna okrutnie. Kielichy np. kościelne zbiorów p. Kolasińskiego, nie

wiemy po co tu wystawione, skoro ani daleką starożytnością (wiek XVII-ty), ani piękną formą nie mogą się pochwalić. Przedmioty kompletnie pospolite, barokowe, grube.

Lecz w szafce tej, oprócz rupieci, są i ładne przedmioty. Do takich szczególnie zaliczamy dwie laski (nr. 27 i 28); figurki pierwszej i ornamentyka roślinna drugiej są istotnie dobremi.

W zawrocie do sali pierwszej zatrzymujemy wzrok na szafce, stojącej obok szkapy z manekinem rycerza. Pełno w niej sreber stołowych, błyszczących jak na wystawie sklepowej. Są to cenne przedmioty, ale, jako srebro, wartości bowiem archeologicznej, ani artystycznej nie posiadają żadnej. Te, pomieszczone niżej, ks. Al. Lubomirskiego, są prawie współczesne, szablony; drugie zaś p. Leonji z hr. Ilińskich Kaszowskiej, choć w większej części noszą charakter stylu cesarstwa (*empire*), również pospolite, więc niepotrzebnie mizdrzą się do przechodnia.

Zapominamy też o nich prędko, tem więcej, iż szafy ze srebrami hr. Ludwika Kraszińskiego skaptowały nas dla siebie.

Nie powiemy, żeby i tu ogół był wyborowo dobrany, i w tej kolekcji znajdzie się i pospolitość i falsyfikat nawet. Obok nich przecież zobaczysz okazy pierwszorzędnego charakteru.

Może np. gniewać nas ów roztruhan srebrny, dany z datą 1720, jako brzydki falsyfikat współczesny; za chwilę jednak uczucie gniewu ustąpi przyjemnemu wrażeniu, jakie na nas wywrze nieduża tacza, prawdziwy klejnocik złotnictwa XVI-go wieku, ustawiona w szafie od strony bronzów, z epoki dyrektorjatu i cesarstwa.

Srodek tacy, dno, wypełnia scena bogata, przedstawiająca tryumf miłości. Wiele figur składa się na ten obraz, a każda wykuta w mocnym reliefie przy dobrym rysunku i charakterystyce. W całości sceny życie i wdzięk, poczucie natury i stylu odrodzenia. Brzegi tacki pokryte sutą arabeską, obramowane formami przezroczeni.

Tylko wiek XVI-ty z podobną finezją wykonywa przedmioty złotnicze; nasz zabytek jest dobrym jego wytworem, ale czy jest pochodzenia włoskiego? Nie śmiemy tego stanowczo twierdzić. Ze względu na zamasyście i charakter tryumfalnego pochodzenia, jak i formy ornamentów, klejnocikowi temu sztuki złotniczej przypisałibyśmy chętniej pochodzenie francuskie.

Przeszłość zalecała się zawsze samodzielnością i temperamentem, tak w zakresie twórczości artystycznej, jak i tej z dziedziny sztuki stosowanej, ztąd nie umiała ona nigdy udawać, przedrzeźniać pracy swoich praocjów, jak my to zawsze czynimy.

Mając też ową okoliczność na uwadze, nie zadawalnia nas wcale wielka waza srebrna, postawiona na szczycie sreber stołowych hr. Ludwika Kraszi-

skiego. Ładny to przedmiot dla ogółu, dla nas wydaje się anachronicznym. Sylwetka jego jest w stylu cesarstwa, ornamentyka zaś cała przypomina barok francuski z epoki Ludwika XIV-go, więc niekonwencja formy i szczegółów.

Barok nie zna stylu cesarstwa, ten ostatni nigdy nie sięgnął ręką po formy pierwszego; oba style są kontrastami nie schodzącymi się z sobą w przeszłości. Każdy indywidualny więc tworzy samodzielnie.

Z tych właśnie przyczyn artystycznej natury nasuwa nam się wniosek, iż owa kosztowna, dobrze wykonana waza jest nowoczesnym falsyfikatem.

Względy stylowości przedmiotu pochodzącego z minionych epok muszą zawsze być brane w rachubę przy ocenianiu ich znaczenia.

P. K. Martynowski.

TRZY SONYETY.

I.

Dies irac.

Dzień sądu nadszedł! Jehowa prawicę
Sciągnął i ziemi wstrząsły się wnętrzności
W chmurach zadrżały złote błyskawice,
I w głębiach ziemi drgnęły trupie kości.
Z grobów ku niemu podniosły się lice
Sine przestachem przed grozą wieczności,—
I wypływały, jako gołębie,
Słoneczne duchy z otchłani nicości.
Jehowa skinął: jak owoc przejrzały,
Zgniliznę ducha niosąc w swoim tonie,
Drgające ciała w bezmiar upadały.
A ponad nimi noc zawiła głucha,
I zgasły gwiazdy na ich nieboskłoncie:
Pomsta Jehowy karze kość i ducha!

II.

Dies illa.

Było to... Jasne zwolna gasły zorze
I gwiazd ostatnie konały promienie:
Na piersiach ziemi leż ciężyło morze.
Było to... Świętųjų ostatnie kamienie
Padły, a w dłoni kainowej noże
Nad hekatombą błysły i płomienie.
Lizwały krwawe ołtarzy podnoże.
Było to... One dni nieprzeliczenie
Idą pod okiem Jehowy, co w chmurze
Siadł, wziąwszy na twarz blask słonecznej tarczy,
I skietznał dłońią piorunowe burze.
Jehowa milczy. Pod nim rozpędzona
Ziemia w przestworzu szybuje i warczy,
Aż z chwilą pomsty runie: potępiona!

boje", pierwsze powieści ludowe, a wreszcie szereg powieści, które dla tła i osób możnaby nazwać „wolińskimi". („Dziwadła", „Komedjanci", „Stary sługa" itd.)

Pomijając pobyt Kraszewskiego w Kijowie i Odesie, gdzie już go podejmowano, jako głośnego pisarza, zatrzymamy się znowu chwilę na Warszawie.

Wizytę ową z niezrównanym humorem opisał autor „Ramotek", August Wilkoński. „Warszawa rwała się do Kraszewskiego — pisze niezapomniany kawaler krzyża naturalnego — wyrwano go sobie, bo nie mógł wszystkim zaprosinom wydołać. Obiady, wieczory gonili jedne po drugich. To proszono, by oblu bieniem powiódł do ślubnego ołtarza, to znowu, żeby chrześnym był ojcem i tak istny wiązał się łańcuch."

Należy jednak przypuszczać, iż w tych owacjach brała udział przeważnie publiczność czytająca, świat literacki Warszawy miał jeszcze do Kraszewskiego pewne uprzedzenia — „żale", jak powiada tenże autor „Ramotek".

W okresie zamieszkiwania w Gródku przypadają prace Kraszewskiego około redagowania *Athenaeum*. Zaraz po sprowadzeniu się do Gródka, w porozumieniu się z współpracownikami *Tygodnika petersburskiego* i wydawcą Glücksbergiem, urządził u siebie redakcję i wypuścił w Wilnie pierwszy tom nowego pisma (1841).

Jakie były początki redaktorstwa, opowiada następnie sam Kraszewski. „Redagowaliśmy zbiór ten w zamknięciu, o 70 mil od miejsca druku, sami zastępując redakcję, sekretarza, przepisywającego, kolaratorów, a często na ostatku i nakładcę." Jaki zaś był cel główny pisma, świadczy znowu własne słowa jego redaktora: „Mnie chodzi o to, aby pismami swemi, przykładem, biczem, krzykiem itd. poruszyć, rozruszać, zachęcić, aby otworzyć drogi drugim, rozrzuć kilka idei, błędzących mi po głowie. Oto mój cel, oto sława, której pragnę — sława przebudzi ciela."

Athenaeum zgromadziło z początku około siebie

nader liczne grono współpracowników; tu znaleźli się: Bujnicki, ks. Choloniewski, Daniłowicz, Drzewiecy, Felińska, Fisz, Grabowski, Groza, ks. Holoński, Jankowski (John of Dycalp), Korzeniowski, Maciejowski, Przedziecki, Rzewuski, Syrokomla, Szyrmer i inni, lecz już po roku koło to zostało rozbite.

Mieszany obyczajowe Rzewuskiego, napaści koterji petersburskiej, poczynającej się tworzyć około *Tygodnika*, a w końcu wystąpienia *Gwiazdy* kijowskiej rozgoryczały niezmiernie Kraszewskiego, nie porzucił jednakże wydawnictwa, aż dopiero w roku 1852-im, kiedy wszelkie wysiłki utrzymania pisma okazały się płonnymi.

W r. 1849-ym przyszło Kraszewskiemu opuścić swój ulubiony Gródek.

Sprzedził go niespodzianie, a sam nabył majątek o dwie tylko mile od Gródka położony, nazwiskiem Hubin. W styczniu tegoż roku znajdujemy Kraszewskiego już w Hubinie.

Gospodarstwo szło tu, zdaje się, gorzej niż w Gródku — zresztą systemat jego nie o wiele się zmienił: „hreczka posiana była po literacku, żyto wschodziło po łacinie, mierzwa w poetycznym leżała nieładzie."

To też zrzuciwszy pychę z serca już w r. 1850-ym poddał się smutnej konieczności i złożył niefortunne swe rządy w ręce „specjalisty", któremu płacił 135 rs. rocznie.

Mimo to nie wybrnął z kłopotów. Lata następne były dlań tak ciężkie, iż począł przemyślać o przeniesieniu się do miasta, gdzie mógłby i dzieci kształcić i sam łatwiej się utrzymać, nie będąc tak odrywany od zajęć literackich.

W pierwszej chwili wybór padł na Warszawę. Trzeba dodać, iż z Hubina Kraszewski dwukrotnie odwiedzał gród syreni, a wywiózł ztąd jaknajlepsze wspomnienia.

Pierwsza z Hubina, a trzecia z rzędu wizyta Kraszewskiego w Warszawie wypadła w r. 1851-ym.

Wówczas to spotkało go już i ze strony literatów przyjęcie serdeczne „Przyjęto mnie nad moje zasłu-

gi — pisze w liście — aż do zbytku szumno i buczno: przez trzy tygodnie fetowano codziennie nieustannie. Na obiedzie, który dla mnie dano w reursie, zebrało się około półtora osób, manifestując. Każdy to-ast poprzedzała mowa lub improwizacja wierszem."

Jakkolwiek miłemi były te wspomnienia, inne względy przeważały, i Warszawa zeszyła z planu jako miejsce zamieszkania. Złożyły się na to i względy finansowe i ta okoliczność, iż „Warszawa — pisze Kraszewski — pełna koteryj, intryg, plotek, a ja mam z góry nieprzyjaciół, co tylko czekają, aby wybuchli". Kraszewski wolał zatem wybrać inne mniejsze, ustronne miasteczko.

Były tedy projekta na Lublin, Równo, a wreszcie stanęło na Żytomierzu.

Zanim podażyśmy tam za Kraszewskim, należy nam jeszcze chwilę poświęcić pracom jego literackim, które pojawiły się w Hubinie.

Tutaj tedy napisał powieść „Pan i szewc", „Ostrożnie z ogniem", „Hrycia Sorokę", „Kordeckiego", „Ładową pieczarę" i kilka jeszcze innych, nie licząc prac nad ostatnimi latami *Athenaeum* i współpracownictwa do *Biblioteki warszawskiej*.

Nie na długo przed wyjazdem do Żytomierza poniósł Kraszewski dwie wielkie straty w rodzinie, oplakawszy śmierć babki i siostry swej, Anny, zmarłych w jednym miesiącu i dniu jednym prawie (24-go i 25-go maja r. 1853-go). Sam też Kraszewski wyjechał chory, wróciwszy po poradzie lekarskiej z Warszawy; niewesołe też były pierwsze początki w Żytomierzu. „Siedzim oboje — pisze do brata — obopotroszku chorując, na pustyni, a w zgiełku."

Nie wiadomo, czy mógł osłodzić te przykre chwile zaszczyt, jaki spotkał na wstępie Kraszewskiego. Otrzymany został na honorowego kuratora szkoły żytomierskiej, a obrany niemal jednogłośnie.

Więcej nierównie przyczynił się do uprzyjemnienia małżonkom Kraszewskim pobytu w Żytomierzu przyjazd p. Urbańskiej, i to atoli trwało niedługo

(Dokończenie nastąpi)

III.

Miserere.

Chcesz mi, Boże, dać życie, gdy pioruny
 i we zapalały niebo nad moją głową?
 Chcesz mi kazać patrzeć w krwawe łuny
 na cmentarnej ziemi pierś jałową?
 Dlaczego pierwsze już moje piastuny
 Były: lza gorzka i rozpacz słowo?
 Chcesz mi kazać pić bólu pioluny
 I co dnia czarę napelniał nanowo?
 Chemu? Ach, dotąd napróżno dni liczę
 I próżno liczę miesiące i lata!
 Nie wyczerpały się do dna gorycze,
 Anioł żałoby jeszcze nie odlata.
 Daj, niech jak teczy koło—zmiłowanie
 Nad czołem ziemi wyblśnie, o Panie!

Bożydar.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

= Z *Praw. wiad.* dowiadujemy się, iż wychowawcom szkoły technicznej pocztowo-telegraficznej odroczonej został termin wstąpienia do służby wojskowej z losowania do ukończenia nauki w tej szkole i do dojścia do 25-go roku życia.

= Donoszą z Petersburga, iż prace komisji, której powierzono zostało wygotowanie projektu zmian i uzupełnień ustawy handlowej, są już obecnie ukończone. Ustawa wekslowa została wyłączona z ogólnej ustawy handlowej i stanowi w projekcie oddzielny dość gruby tom. Projektowane poprzednio rejestry firmowe, mające zapobiegać fikcyjnym zmianom firm, uznano za niepraktyczne i łączące w sobie pewne niedogodności dla handlujących i ich kredytu.

= Z powodu rugów pruskich, w sferach rządowych podniesioną została kwestja, czy należy osoby, które po tak długiej nieobecności powróciły do kraju, uważać za poddanych rosyjskich, a w szczególności, czy należy ich dzieci zobowiązać do pełnienia służby wojskowej. Jak się dowiadują *Peters. wiad.*, zaprojektowano ustanowić w drodze prawodawczej, aby wraz z przesiedleniem się rodziców przyjmować do poddaństwa rosyjskiego i dzieci niepełnoletnie, zamieszkałe przy rodzicach i zapisać je do odbywania w przyszłości służby wojskowej.

= *Petersb. wiad.* dowiadują się, iż wkrótce ma nastąpić nowe rozporządzenie o zmianie sposobu obliczania głosów, jakimi rozporządzają akcjonariusze instytucyj kredytowych i towarzystw kolejowych na ogólnych zebraniach. Projekt ma na celu usunięcie fikcyjnych akcjonariuszów, figurujących często na podobnych zebraniach.

= Magistrat warszawski przeznaczył 9,100 rs. na dokonanie robót brukarskich z dostawą materiałów w trzecim i czwartym oddziale inżynierskim m. Warszawy.

= W ciągu ostatnich kilku dni służba policyjna sanitarna skonfiskowała na rynkach targowych: 5 pudów ryb, 10 sztuk zgnitych śledzi, 3 wiadra sfałszowanego mleka, 5 funtów takiegoż masła i 3 kwarty podrobionej śmietany. Przekupnie, oprócz konfiskaty, zostali pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

= W izbach do ogrzewania przy kancelarjach cyrkulowych w ciągu pierwszej połowy b. m. przedpędziło ogółem 800 mężczyzn i 1,083 kobiet.

= Na odbytych w dniu dzisiejszym w magistracie przetargu na reparację w pomieszczeniach 2-jej części straży ogniowej utrzymał się Abraham Truskier za sumę 875 rs.

= W sali licytacyjnej magistratu w d. 28-ym b. m., od godziny 11-jej zrana, odbywać się będą następujące licytacje: 1) na jednoroczną dzierżawę za zaległe podatki nieruchomości nr. 1055^h (Grzybowska nr. 25) *in plus*, od sumy dzierżawnej 4,000 rs. rocznie (*adium* 415 rs.); 2) na jednoroczną dzierżawę za zaległe podatki nieruchomości nr. 1415 (Zielna nr. 21) *in plus*, od sumy dzierżawnej 1,800 rs. rocznie (*adium* 195 rs.) i 3) na wywózkę w ciągu jednego roku 1887/8-go nawozu, śmieci, błota i wszelkich nieczystości z dziedzina warszawskiego targu wołowego na Pradze, *in plus* od 47 rs. 76 kop. rocznie (*adium* 58 rs.).

= Posiedzenie miesięczne warszawskiego Towarzystwa ogrodniczego odbędzie się w poniedziałek, d. 28-go b. m., o godz. 8-jej wiecz., w sali resursy obywatelskiej. Porządek dzienny obejmuje: 1) przemówienie prezesa: o halach na sprzedaż kwiatów, owoców i warzyw, o spółce owocarskiej, o wystawie w Charkowie itp.; 2) wniosek komisji kwaciarstwa o wystawach kwartalnych; 3) wniosek W. Kaczyńskiego o wysyłaniu delegatów dla badania sadownictwa krajowego; 4) z komisji owocowej w sprawie

suszarń; 5) o krajowych nasionach drzew E. Jan-kowskiego; 6) losowanie roślin.

= Ostateczny termin wykupu nowych numerów dorożkarskich został oznaczony na dzień 13-ty kwietnia. Przedtem zaś będzie dopełniony osobiście przez p. oberpolicmajstra jenerałny przegląd wszystkich dorożek na placu Wojennym. Dorożkarzom nieposiadającym odpowiednich powozów, koni, zaprzęgów, liberyj, dalsze kursowanie po mieście będzie wzbronione.

= Z powodu zamknięcia kasy groszowej oszczędności w instytucie oftalmicznym, zwracane są wnioski uczestników u zarządzającego kasą p. Leona Stefańskiego.

= Ks. prałat Orzeszkowski, o którego zgonie donosiliśmy niedawno, porobił zapisy na cele dobroczynne do wysokości 4,000 rs.

= Konsul niemiecki baron von Rechenberg po dłuższej nieobecności powrócił z Berlina do Warszawy.

= *Warsz. Dniwn.* donosi, że Jego Cesarskiej Mości mieli szczęście przedstawić się w dniu 16-ym marca między innymi prezes warszawskiego komitetu cenzury tajny radca Ryżów i gubernator łomżyński Essen, a w dniu 18-ym marca warszawski jenerał-gubernator jenerał-adjutant Hurko.

= Z literatury.

* Wyszło z druku, opracowane przez dra Polaka, sprawozdanie lekarsko-statystyczne o szpitalu Dzieciątka Jezus w r. 1885-ym.

Tekst uzupełniają tablice, wykonane sposobem graficznym.

* Staraniem p. Rauera, majstra kawieckiego, wyszedł już 6-ty zeszyt „Podręcznika dla krawców męskich”.

* Studenci instytutu w Nowej Aleksandrji puścili w świat cenną dla rolników pracę autora francuskiego Heuzé pt. „Trzoda chlewna”.

* Z pomnikowego dzieła *Monumenta Poloniae historica* wyszła w oddzielnej odbitej rzecz p. Teodora Wierzbowskiego o kalendarzu z XV-go w., sporządzonym ongi przez cystersów w Łędzie, w gub. kaliskiej.

* W *Budapester Journal* ukazały się przekłady na język niemiecki mniejszych noweli Sienkiewicza.

Thumaczył je Praun.

* W Petersburgu ukazała się biografia Bohdana Zaleskiego w czasopiśmie *Izwestia*, organie towarzystwa dobroczynności.

Zródłem tej pracy były studia Chmielowskiego, Siemińskiego i Duchnińskiej.

= Z teatru i muzyki.

* Panna Hermanówna da się usłyszeć jutro w „Faworycie”.

* Świeżo wznowiony dramat Musseta „Nie igra się z miłością”, powtórzony będzie jutro w teatrze Rozmaitości.

* Do krotchwilii „Stacja Champaudet”, wystawionej wczoraj pierwszy raz w teatrze Małym a niewypelniającej całego wieczora, dodaną będzie jutro zabawna bluetka z francuskiego Pawła Moreau p. t. „Z deszczu pod rynek”.

Rzecz ta graną była raz jeden na scenie teatru Rozmaitości podczas tegorocznej tomboli artystycznej.

* Teatr Rozmaitości wystawić ma w przyszłym tygodniu trzyaktową komedję Albina Valabrégue p. t. „Szczęście małżeńskie”.

* „Dziewczę z chaty za wsią”, przeznaczone dla teatru Wielkiego, ukaże się na scenie w tygodniu poświęconym.

* Dyrekcja krakowskiego teatru zaangażowała p. Kotarbińskiego na szereg występów, mający odbyć się w przyszłym sezonie.

Opuszczającego w dniu wczorajszym gród podwawelski artystę żegnało na stacji kolejowej, jak donosi *Reforma*, liczne grono przyjaciół.

= Ze sztuki.

* Otwarcie wystawy obrazu Rochegrosse'a p. t. „Wojna chłopska” nastąpi dopiero pojutrze, zaś w dniu jutrzejszym, z powodu przygotowań, wystawa Krywulła będzie zamknięta.

* Znany artysta malarz Aleksander Gierymski, na zamówienie jednego z miłośników sztuki wykończy kopję własnego obrazu p. t. „Trąbki”.

Po dokonaniu tej pracy artysta uda się na czas dłuższy do Monachjum.

= Próba.

W dniu dzisiejszym, o godzinie 7-jej wieczorem, w sali ratuszowej odbędzie się jeneralna próba żywych obrazów, które będą okazywane na jutrzejszym raucie pań św. Wincentego à Paulo.

Urządzeniem obrazów zajmuje się artysta-malarz p. Ludomir Szpadkowski.

= Z kościoła na Koszykach.

Wbrew doniesieniu niektórych pism tutejszych, w r. b. dalsze roboty malarsko-dekoracyjne w kościele św. Piotra i Pawła na Koszykach nie będą prowadzone.

Wykończenie pomienionych robót nastąpi w czasie nieokreślonym, po dopełnieniu obecnie brakujących funduszków.

= Konie z Węgier.

Zarząd tramwajowy nabywa nową serję koni na Węgrzech.

Wycofane z obiegu będą sprzedane z publicznej licytacji.

= Z Wisły.

Po ostatnim przyborze Wisły poziom jej obecnie spadł bardzo nisko i w wielu miejscach ukazały się znówu liczne piaski, jak wśród skwarne lata.

Dnia dzisiejszego wodostan wskazywał już zaledwie 1 stopę i 2 cale po nad zero.

= Parowa karuzela.

Jeden z przedsiębiorców za baw ludowych zamówił w Wiedniu karuzelę parową, z zamiarem zaprodukcowania tej nowości na placu Ujazdowskim.

A więc „pasażerowie” będą mogli odbywać kursa z większym pośpiechem...

= Zasy śnieżne.

W dniu wczorajszym pociąg petersburski, przychodzący normalnie o godzinie 7-jej minut 38 wieczorem, spóźnił się blisko o dwie godziny.

Przyczyną tego opóźnienia są wielkie zasy śnieżne pod Wilnem.

Według opowiadań pasażerów, pociąg stał w śniegu kilka godzin, a dopiero w dalszej drodze maszynista do pewnego stopnia stracony czas odrobił.

= Jeszcze o Frunkinie.

Fałszywy baron Romaszkan, a w istocie żydek wileński Salomon Frunkin, o aresztowaniu którego w Wiedniu donosiliśmy przed kilku dniami, był swego rodzaju Sinobrodym, chociaż żadnej z wielu małżonek ze świata nie zgładził.

Okazuje się, iż niezwykle ten pod względem sprytu szalbierskiego łotr zaślubił pięć łatwowiernych kobiet.

Przynajmniej co do tyłu przeprowadzone śledztwo owo „pięciożeństwo” wykryło.

Z opuszczonych małżonek trzy są izraelitki. Pierwsza, a więc prawa żona, mieszka w Mińsku, druga w Odesie, trzecia w Brodach, w Galicji.

Nadto Frunkin, który weale religji nie zmieniał, pod nazwiskiem Gordyszewa (dokumenta naturalnie miał wszystkie sfałszowane) poślubił w Moskwie młodą dziewczynę, córkę bogatego kupca i w kilka dni po ślubie uciekł z pewną sumą pieniędzy.

Piąta małżonka oszusta jest naszą rodaczką, z którą się poznał gdzieś we Włoszech.

Ze względu na liczną rodzinę, powszechnie w kraju szanowaną, nazwiska ostatniej ofiary Frunkina wymienić nie możemy.

Małżeństwo to zostało zawarte dopiero przed dwoma laty, wkrótce po ucieczce Frunkina z Warszawy, gdzie się przedstawiał pod nazwiskiem „barona Romaszkana”.

Pani * * w trzy dni po ślubie została przez małżonka okradzioną z gotowizny i klejnotów.

Nie przypuszczając jednak fałszerstwa dokumentów, chociaż opuszczona, przybrane nazwisko fikcyjnie oszusta nosiła aż dotąd, stale zamieszkując w Szwajcarii.

Wszystkie żony mają podobno być wezwane do śledztwa sądowego.

Z powodu, iż Frunkin dopuścił się wielu przestępstw w Austrii, kwestja wydania go władzom rosyjskim nie została dotąd rozstrzygnięta.

= Fałszerstwo weksłów.

W dniu onegdajszym p. K. otrzymał wezwanie od I. Ko., iż w dniu 24-ym b. m. przypada termin płacenia jednego z weksli, wystawionych na imię Kazimierza Wiberta, agenta handlowego, prosi więc o uregulowanie należności.

Pan K., który Wibertowi wystawił tylko jeden weksel na 1800 rs. płatny dopiero w maju, zdziwił się żądaniem Ko. i osobiście zażądał od niego bliższych informacji.

Okazało się, iż trzy weksle były fałszywe, a tylko czwarty prawdziwy.

Wibert przed trzema tygodniami potrzebował 5000 rs. gotówki.

Suma ta była mu tak nagle potrzebną, że nie miał czasu weksli dyskontować, a ponieważ Ko. posiadał w danej chwili gotówkę, znajomemu i solidnemu człowiekowi wygodził, otrzymując w zamian tytułem bezpieczeństwa cztery weksle na ogólną sumę 7300 rs.

Wibert wyjeżdżając oznajmił, iż za dwa tygodnie powróci i weksle wykupi.

Tymczasem agent weale nie wrócił i wyjechał z obmyślanym zgóry zamiarem oszustwa, ponieważ wiele osób pozarywał.

W stosunku zaś z Ko. dopuścił się fałszerstwa, na czym on straci 3200 rs., gdyż tylko jeden weksel K. na 1800 rs. jest prawdziwy.

Trzy fałszowane weksle do złudzenia zostały podrobione, tak iż nader subtelne różnice w podpisach przy bacznym, drobiazgowym prawie oglądaniu, mogą być rozpoznane.

Ujęcie oszusta i fałszerza po upływie blisko miesiąca od chwili jego ucieczki staje się mało prawdopodobnym.

== Zajście uliczne.

W dniu wczorajszym około godziny 7-ej wieczorem na ulicy Długiej przed domem nr 22-im nastąpiło zajście, które wywołało zbiegowisko uliczne.

Kilku panów wysiadając z dorożki w stanie podchmielonym, usłyszawszy ze strony gawiedzi obraźliwe uwagi, poczęło bić odzywających się.

Ztąd wynikła awantura, której tamę położyła policja, przybawająca w zwiększonym komplecie.

Jeden z naocznych świadków, który nam komunikuje niniejszą wiadomość, objaśnia, iż wina była wspólna tak ze strony podchmielonych jak i gawiedzi drażniącej ich przykreimi żarcikami.

Sledztwo w rzeczonyj sprawie zostało rozwinięte.

== Przejechania.

W dniu wczorajszym były trzy wypadki wynikłe z nieostrożnej jazdy po mieście.

Na rogu Chmielnej i Marszałkowskiej, dorożkarz numer 16 przejechał Franciszkę Hecoldową, którą z ciężkimi obrażeniami odwieziono do domu pod nr. 4-ty na ulicę Zielną.

Na Granicznej, ekwipaż prywatny najechał na wagon tramwajowy, w którym została stłuczona szyba i jeden z pasażerów zraniony dyszlem w głowę.

Na Zjeździe dorożkarz nr. 991, przejechał Lewka Berkowicza, który został zraniony dyszlem w głowę.

Berkowicza po udzieleniu pomocy lekarskiej, odwieziono do mieszkania pod numer 18-ty na ulicę Młyną.

== Nagła śmierć.

W dniu wczorajszym w hotelu paryskim zmarł nagle Władysław Górecki, były urzędnik.

Przyczyna śmierci nie jest wiadomą, a denat leżący w chwili zgonu 48 lat wieku, był przedtem najzdrowszy.

Zwłoki zostały zabezpieczone celem przeprowadzenia śledztwa sądowego.

== Pożar.

W dniu wczorajszym w sklepie pod nrem 9-ym na Marjensztadzie wynikł pożar.

Dzięki natychmiastowemu ratunkowi, domownicy ognia ugasiłi.

Sprawca wypadku był kilkoletni Szłoma Sumiński.

Rodzice za niedozór zostali pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

ZE ŚWIATA.

× **Komitet**, zajmujący się pogrzebem ś. p. Kraszewskiego w Krakowie, składa się z 15-tu członków rady miejskiej. Należą doń: dr. Asnyk, Baranowski, Friedlein, dr. F. Jakubowski, dr. Jordan, dr. Majer, Mendelsburg, dr. Muczkowski, dr. Pieniążek, Rzewuski, Szpakowski, dr. Wajgel, Wentzel, Zoll. Komitet oznaczy dzień i miejsce pogrzebu i ułoży program obchodu.

× **Ze Lwowa** donoszą nam: Nieprzygotowani hiobowemi telegramami, zwiastującami krytyczny stan zdrowia Kraszewskiego, przyjęliśmy z tem większym smutkiem nagłą wiadomość o katastrofie. Koło literackie, Kasyno mieszczkańskie, Czytelnia akademicka i Stowarzyszenie młodzieży handlowej wywiesiły czarne flagi na znak żałoby. Zastępca prezydenta miasta, dr. Gryziecki, uprosił telegraficznie Zygmunta Miłkowskiego, aby imieniem reprezentacji miasta Lwowa, którego ś. p. Kraszewski był honorowym obywatelem, złożył wieniec na trumnie. W dniu pogrzebu powieść będzie w wieży ratuszowej chorągiew żałobna i odprawi się kosztem miasta nabożeństwo. Redakcje wszystkich dzienników, Koło literackie, Kasyno i Czytelnia akademicka posłały wieńce. Koło literackie przygotowuje pamiątkowy wieczór publiczny ku uczczeniu zmarłego pisarza. — Zny literat, dr. Henryk Biegeleisen, objął kierownictwo drugiej szkoły głównej izraelskiej i ma przeprowadzić gruntowną reorganizację tejże szkoły w duchu polskim. — W kościele bernardynów odbyło się w niedzielę, dnia 20-go b. m., poświęcenie sztandaru cechowego towarzyszy ślusarskich z tradycyjną pompą, z matkami i ojcami chrześnianymi. W uroczystości wzięły udział wszystkie korporacje rzemieślnicze. — W teatrze hr. Skarbka w d. 21-ym b. m. przedstawienie zostało odwołane z powodu zgonu ś. p. Kraszewskiego. Zamknięcie teatru spowodowane zostało uchwałą wydziału krajowego, który zobowiązał się pokryć z funduszy krajowych dzienną stratę teatralnego przedsiębiorstwa.

× **We Lwowie** rada miejska urządziła w dniu wczorajszym (wtorek) uroczyste nabożeństwo za spokój duszy ś. p. Kraszewskiego, o czym obwieszczono na mieście plakatami. Na nabożeństwie śpiewała „Lutnia”, a korporacje stawiały się z chorągiewkami. Czytelnia akademicka urządziła również nabożeństwo.

× **Czytelnia akademicka w Pradze** przesłała na ręce prezydenta m. Krakowa depezę kondolencyjną, wyrażając uczucia swoje, wywołane śmiercią Kraszewskiego.

× **Ks. licencjata Fadziejewskiego**, redaktora szląskiego *Katolika*, następcę Karola Miarki, skazały znów sądy pruskie na sześciotygodniowe więzienie za umieszczenie w kalendarzu na r. 1886-ty polskiego tłumaczenia dziełka ks. Albana Stolza o małżeństwach nieszanowanych.

× **Lucja Smoleniec**, siostra zgromadzenia św. Bazyli, zmarła przed kilku dniami w Poli. Nieboszczka znana była z miłosierdzia i wysoce pomiędzy dalmatami szanowana.

× **Najnowsza moda** Londynu, Paryża i Wiednia postanowiła uwolnić panów od zapiętych szeluznie tużurków. W przyszłym sezonie będziemy więc nosili porozpinane surduty i kamizelki. Inicyjatywa w tym kierunku pochodzi podobno od księcia Walji.

× **Ferdynand Lesseps** przygotowywał do druku swoje pamiętniki. Dzieło to wyjdzie w dwóch językach, we francuskim i angielskim.

× **W Paryżu** wyszła ciekawa książka, napisana przez byłego szefa tajnej policji, p. Macé. Autor położył na karcie tytułowej napis: „Ładny świat”. („Un joli monde”). Tym „ładnym” światem są szumowiny mieszkańców stolicy nadsekwankiej: złodzieje, pijacy, rabusie, mordercy, przedstawicielki prostytucji i t. p. bohaterowie, obawiający się światła dziennego i badawczego wzroku policji. Szynków, spelunek, różnych zaułków dziur, w których się halastra ta gnieździ, naliczył p. Macé przeszło 10,000. Opisuje on w książce swojej najgłośniejsze z tych nor, które zwiedzał dość często w towarzystwie dwóch najzdolniejszych policjantów Paryża. Pierwszy z nich, Oiseau-Mouche, człowieczek maleńki, ruchliwy, niesłychanie sprytny, weiska się w każdą dziurę. Posiada on niezwykłą zdolność wybierania się w kilka minut do niepoznania. Przeobraża on się dość często na ulicy, gdy zajdzie potrzeba. Drugim słynnym policjantem jest Porthos, mężczyzna olbrzymiego wzrostu i olbrzymiej siły. Człowiek to odważny, podejmujący nieraz walkę z całą bandą opryszków.

× **Sprytnie** zabrał się do kobiet jeden z teatralnych dyrektorów w Brukseli. Wydał on rozporządzenie, zabraniające paniom przybywania do teatru w kapeluszach, zaopatrzwszy swoją odezwę, umieszczoną w dziennikach, dopiskiem następującym: „Ponieważ jednak paniom, znajdującym się w *pewnym wieku*, mogłaby ta reforma sprawić nieprzyjemność, przeto wyjmuję się owe panie z pod rygoru zakazu.” Znawcy kobiet udał się podstęp wybornie, gdyż żadna z pań nie chciała być posądzoną o „*pewny wiek*”, w którym potrzeba kapeluszy do zasłonięcia przerzedzonej ozdoby głowy.

Nekrologja.

† Ś. p. Konstancja z Niepokojczyckich **Galektionowa**, wdowa po pułkowniku wojsk rosyjskich, przeżywszy lat 86, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzona św. sakramentami, przeniosła się do wieczności w dniu 22-im marca r. b. Najbliżsi krewni, zapraszają krewnych przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo odbyć się mające w dniu 24-ym marca, to jest we czwartek, o godzinie 9-ej zrana w kościele św. Ducha (po-paulińskim), oraz na wyprowadzenie zwłok tegoż dnia i z tegoż kościoła o godzinie 5-ej po południu, na cmentarz powązkowski. —1069—

† Ś. p. Henio **Kiersnowski**, syn Krzysztofa i Henryki, przeżywszy lat 31½, po krótkich cierpieniach powiększył grono aniolków. Strapieni rodzice zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok z kościoła Wszystkich Świętych, w dniu 24-ym marca, to jest we czwartek, o godzinie 2-ej po południu na cmentarz powązkowski. —327—

† Ś. p. Czesław **Burkath**, kandydat praw, obywatel ziemski, powiatu czerchowskiego, gubernji kijowskiej, po krótkich cierpieniach zmarł dnia 13-go b. m. i r. w dobrach rodzinnych Ositnawka, przeżywszy lat 26. Pochowanie zwłok odbyło się w Złotopolu, żałobne zaś nabożeństwo odprawionem będzie dnia 24 marca, to jest we czwartek o godz. 10 i pół zrana w kościele św. Józefa Oblubieńca (po-karmelickim) przy ulicy Krakowskiej-Przedmieście, na które w głębokim smutku pozostałe rodzeństwo zaprasza krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych zmarłego. —2-1061—

† Dnia 24-go marca, to jest w piątek, o godzinie 9-ej zrana w kościele św. Karola Boromeusza przy ulicy Chłodnej, odbędzie się żałobne nabożeństwo za spokój duszy ś. p. Marjanny i Feliksa **Rosińskich**, b. rzeczywistego radcy stanu, na które pozostałe córki, zięciowie i wnuki zapraszają krewnych, znajomych i kolegów zmarłego. —902—

† We czwartek, to jest dnia 24-go marca, jako w wigilii imienin nigdy nieodżałowanej ś. p. Marji z Rasińskich **Drązewskiej**, odprawić się będzie żałobne nabożeństwo w kościele św. Antoniego przy ulicy Senatorskiej, o godzinie 10-ej zrana, na które w ciężkim smutku pozostała córka i zięć zapraszają życzliwych. —320—

† We czwartek, to jest dnia 24-go marca, za duszę ś. p. Tymoteusza **Rekiewskiego**, byłego naczelnika górniczego, odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Krzyża o godzinie 11-ej zrana, na które pozostała żona, syn i córka zapraszają krewnych, znajomych i kolegów zmarłego. —1057—

† W dniu 24 marca, tj. we czwartek, w pierwszą bolesną rocznicę śmierci ś. p. Alicji **Kozarskiej**, odprawiona będzie wotywa o godzinie 10-ej i pół zrana, w kościele Wszystkich Świętych na Grzybowie, na którą zaprasza się życzliwych. —1058—

† Dnia 26-go marca, to jest w sobotę, jako w rocznicę śmierci ś. p. Adolfa **Zgórskiego**, odprawiona będzie msza święta w kościele św. Aleksandra o godzinie 10-ej rano. —1063—

† Za spokój duszy zmarłego w dniu 21-ym marca ś. p. Franciszka **Błażewicza**, odbędzie się żałobne nabożeństwo w dniu 24-ym b. m., o godzinie 9-ej zrana w kościele św. Aleksandra, na które pozostała w nieutulonym żalu żona wraz z rodzinną zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych. —324—

† Dotknięci ciężką stratą, jaka nas spotkała przez zgon ś. p. Krystyny **Dąbrowskiej**, wyrażamy naszą wdzięczność i serdeczne podziękowanie wszystkim znajomym i przyjaciółom, którzy pośpieszyli oddać ostatnią posługę zmarłej, a zwłaszcza tym, którzy drogę dla nas szczerą ponieśli na swych barkach aż do mogiły. — **Rodzina.** —2—

— **Sprostowanie.** — W nrze 81-ym *Kurjera warszawskiego* z dnia wczorajszego, w doniesieniu o śmierci ś. p. Konstancji z Wilosz-Tarasowiczów Maysard, zaszła pomyłka w nazwisku, czytać należy: **Moysard.**

Z CESARSTWA.

Petersburskija Wiedomosti w przeddzień urodzin cesarza Wilhelma, omawiając wiążące się z tą uroczystością różne pogłoski, dotyka między innymi także bardzo rozpowszechnionej kilka dni temu wieści o przejściu rządów w ręce następcy tronu niemieckiego. Abdykację uważa dziennik petersburski za mało prawdopodobną ale nie niemożliwą, tem więcej, że i obecnie już następcą tronu podziela z cesarzem brzemień rządów. Jakkolwiek nie wiadomo czy ta pogłoska ma prawdziwą zasadę, nie zaszkodzi przecież przypatrzeć się tym wewnętrznym i zagranicznym warunkom, które zawsze będą miały swoje znaczenie, bez względu na to, czy przejście władzy w ręce księcia Fryderyka Wilhelma nastąpi w dniu urodzin cesarza, czy też później.

Londyński półurzędowy *Standard* — piszą *Pet. Wied.* — wyraził się, że rada związkowa zgodziła się na współdziałanie następcy tronu w rządach, a wiadomości tej tem lańniej można dać wiarę, że owa rada oddawa już jest posłusznym rozkazom w ręku władzy centralnej. Jeżeli mogła nawet być jakaś opozycja przeciwko zamiarom sędziwego monarchy zrzucająca na siebie brzemienia przechodzącego jego siły, to można się raczej spodziewać jej w sferze tego ścisłego koła z którego wychodzi wszelka inicjatywa w polityce niemieckiej. Niedawne słowa cesarza Wilhelma o tem, że wierzy w gorące pragnienie następcy tronu trzymania się nadal polityki pokojowej, będą musiały być wkrótce sprawdzone. Jeżeli wiadomość *Standarda* nie tłumaczy się tak samo młodocia redaktora, jak się to niedawno zdarzyło z redaktorem *Daily News*. W każdym razie gwarancji owej pokojowości należy szukać raczej w osobistych stosunkach następcy tronu z kierownikami polityki niemieckiej, niż w rodzinnych stosunkach przyszłego władcy Niemiec: wiadomo, że książę jest ożeniony z najstarszą córką królowej angielskiej Wiktorji, która zawsze uchodziła za ulubioną córkę swojej matki i znana była oddawna z zupełnego braku sympatii dla Rosji. Z rosyjskiego jednak punktu widzenia, czynny i oficjalny udział ks. Fryderyka Wilhelma w kierownictwie polityki niemieckiej nie przedstawia nic niepożądanego: daby to można było bronienia poważnych interesów Rosji, bez naruszania tego głębokiego szacunku, do jakiego ma prawo sędziwy monarcha niemiecki. Być może, że taka swoboda działania jest nam teraz potrzebniejsza niż kiedykolwiek. Pomimo otrzymania przez gazety berlińskie ze sfer dyplomatycznych zaprzeczenia puszczonemu przez nie oszczerstwu co do udziału państwa w knowaniach wicherzycieli, w Europie nie przestaje przeważać zdanie, że Rosja „będzie zmuszoną zrzec się myśli przekonania świata o tem, że ona jest sędzią Europy i wyzrec się zamiarów narzucenia jej swojej woli i utrzymania równowagi między Niemcami i Francją” (*Neue freie Presse*).

Moskowskija Wiedomosti wyrażają zdziwienie z powodu wagi, jaką do zdań tego pisma przywiązują za granicą i z tego powodu piszą:

Trzymamy się zdania, które snąc odpowiada widokom naszego rządu, wnosząc z półurzędowych oświadczeń *Politische Correspondenz* i *Nord*: jakkolwiek przykro nam jest patrzeć na zawiechrzenia na Wschodzie, lepiej powstrzymać się od wszelkiego wmięszania się — jeżeli dla jakichkolwiek powodów nie uważamy za odpowiednie znacząc teraz zaraz działając samostannie, bez uciekania się do kompromisu z mocarstwami obcemi Wschodowi, które daż tam tylko dla rabunku i których krok każdy tam stawiany jest ujmą dla godności Rosji i uszczerbkiem dla jej interesów. Wszelkie insynuacje o pozdziej półwyspu bałkańskiego, to obuda nie prowadząca do niczego dobrego. Rosja nie myśli o terytorjalnych nabytkach na Wschodzie. Gdyby jej przyszła myśl pochłonięcia tych narodowości — rozstroiłaby tylko swój organizm i zostałaby znowu osamotnioną w świecie. Przeciwnie, na Wschodzie potrzebne jej są samoistne, silne organizmy polityczne, byleby pokrewne, złączone z nią zasadniczo dla każdego narodu żywiołem — wiarą. Kościół wschodni — oto ów głęboki wewnętrzny łącznik wiążący te narody z Rosją — łącznik, którego nie oceniają należyście powierzchowni spojrzęca. Pozostaje on w gruncie rzeczy czynnym, bez względu na polityczne zamieszki, na niedojrzałość i zaćmienie inteligencji. Czyż i w Rosji powierzchowność jej narodu odpowiada temu co jest w jego głębi? Czyż my sami nie cierpimy z powodu obcych nam doktryn i pojęć, które czynią nas ślepymi i wnoszą zamęt w nasze sprawy? Bylebyśmy sami wniknęli w siebie i zaczęli myśleć i działać samostannie, z poczuciem istotnych sił naszych — a interesa na Wschodzie się poprawią i nasze stosunki do tych narodowości zarysują się jak należy.

Co się tyczy Austro-Węgier, to bez wszelkich paragrafów układowych możemy być z niemi w najlepszym bałkańskim i byleby się wyrzekły pretensji być mocarstwem bałkańskim i zaniechały polityki zaborów i rabunków na Wschodzie.

Kijewlanin należy do rzędu pism rosyjskich najciężej potępiających Bułgarję. Oto co dziennik ten pisze z powodu ostatnich wypadków:

„Czy Rosja może poprzestać na jakiejś partji rosyjskiej w tym kraju, zlanym całkowicie krwią rosyjską? Rosja nie potrzębuje partji rosyjskiej w Bułgarji, cała Bułgarja powinna paść do stóp Monarchy rosyjskiej i błagać Go o przebaczenie i zapomnienie zdrady Rosji i słowiańszczyzny. Dopóki się to nie stało, dopóki naród bułgarski trwa w zbrodniczej apatji, dopóty też i społeczeństwo rosyjskie może ubolewać nad losem tych niewiast, którzy spełniają swój obowiązek nad losem tych niewiast, którzy spełniają swój obowiązek padają w walce, ale nie rozbudzi się w niem uczucie sympatii dla narodu bułgarskiego. Żal nam Uzunowa, Filowa i ich towarzyszy, ale naród bułgarski jako naród budzi w nas tylko oburzenie. Niechaj zostaje nadal ze swoimi katami, bo mu nich zasłużył. Jeżeli nam zarzucą surowość, jeżeli nam po-

wiedza, że naród bułgarski nie winien, że winną jest tylko banda awanturników, to odpowiemy: to nieprawda, nieprawda i jeszcze raz nieprawda. Naród może nie mieć dość siły do zrzucenia bez obcej pomocy cudzoziemskiego jarzma, opierającego się na tłumach żołnierstwa, ale na czem opierać się mogą miejscowi przywódcy? gdyby przeciwko nim zwróciła się fala oburzenia ludowego?"

Z OSTATNIEJ POCZTY.

Pruski minister wyznań, p. Gossler, oświadczył w komisji izby panów, obradującej nad nowelą kościelno-polityczną: Dopóki nie nastąpią zmiany w polityce stronnictwa (to znaczy, dopóki nie rozbije się centrum!), rząd nie spodziewa się, aby ustawa niniejsza sprowadziła pokój religijny, liczy on wszakże na to, że postępowanie jego obudzi zadowolenie Papieża i wszystkich katolików niemieckich. Komisja zaprowadziła, jak widać ze sprawozdania, następujące ważniejsze zmiany w projekcie rządowym noweli: Odprawianie mszy i udzielanie św. sakramentów nie podlegają przepisom karnym ustaw z d. 11-go maja r. 1873-go i 21-go maja r. 1874-go. Orzeczenie to wszakże nie odnosi się do zakonów i kongregacji religijnych, usuniętych z obszaru monarchji pruskiej. Z liczby tych zakonów i kongregacji mogą być dopuszczone do powrotu również i takie, które poświęcają się nauce i wychowaniu młodzieży żeńskiej w wyższych szkołach kobiecych. Objęty przez państwo w zarząd i przechowanie majątek zniesionych klasztorów będzie tymże po ich ponownem otwarciu zwróconym, o ile stowarzyszenia klasztorne zobowiążą się do utrzymania członków rozwiązanych stowarzyszeń.

Członkowie wyprawy Salimbeniego znajdują się już w Massawie, uwolnieni z rąk abisyńczyków. Ras Alula zatrzymał tylko porucznika Savoiron, ponieważ życzy sobie uzyskać w zamian za jego uwolnienie od jen. Gené zobowiązanie piśmienne, że Włochy nie obsadzą miejscowości Uah i Arafali. Opozycja włoska zamierza pociągnąć rząd do odpowiedzialności za wydanie w ręce Ras Aluli skonfiskowanego transportu broni. W szeregach opozycyjnych p. Crispiego nie chcą wierzyć, aby jen. Gené działał tutaj na własną rękę.

Z Rzymu zaręczają, że podpisany świeżo traktat przymierza austriacko-włosko-niemieckiego nie przyrzeka Włochom żadnego sprostowania granic, zapewnia im tylko nietykalność terytorjum i utrzymanie status quo na morzu Śródziemnym.

Sekretarz jeneralny dla Irlandji, Balfour, oświadczył d. 21-go b. m. na posiedzeniu angielskiej izby gmin, że jutro wnieśli bil o sposobach skutecznego ukrócenia zbrodni w Irlandji. Smith dodaje, iż zażąda uznania nagłości tego wniosku. Morley imieniem stronnictwa Gladstone'a oświadcza, iż w miejsce nagłości bilu zażąda uchwały orzekającej, że izba nie chce wdawać się w jego rozbiór, dopóki nie zostaną wskazane środki, mające na celu usunięcie nadużyć prawa przez wymuszanie przesadnie wysokich czynszów dzierżawnych (grzmiące oklaski na ławach parnelistów).

Rządowy *Vivado* w Belgradzie zamieszcza w najsilniejszych wyrazach sformułowane potępienie „tendancyjnego kłamstwa”, popełnionego przez radykalny *Odjek*, który podał szczegóły nieistniejącej konwencji wojskowej pomiędzy Serbją i Austriją.

J. I. KRASZEWSKI.

Szanowna wdowa, nie mogąc podążyć do Genewy dla uczestniczenia w żałobnym obrzędzie, zamówiła na dzisiaj w kościele św. Aleksandra, w parafji, w której zamieszkuje, żałobne nabożeństwo.

Już od samego rana szczupła świątynia została szczelnie napełniona.

Około godziny wpół do 11-ej spóźniający się, pomimo fatalnej niepogody, zajęli schody w prowizorycznym wejściu i wiele osób stało na ulicy.

Kościół przybrano wspaniale. Okna zostały przysłonięte kirem, a na środku ustawiono katafalk, na nim zaś trumna, symbol śmierci *absente corpore*.

Mnóstwo jarzącego światła i pełno egzotycznych kwiatów otaczało katafalk.

Do bocznych ołtarzy wyszły msze ciche, przed wielkim celebrował sumę żalobną ks. Rogowski, proboszcz miejscowy, w otoczeniu duchowieństwa.

Przy dźwiękach melodykonu, zastępującego zaniknięte na czas przebudowania świątyni organy, śpiewał jakiś amator piękny hymn „O Władco świata”.

Po skończonej sumie duchowieństwo otoczyło katafalk.

Kondukt rozpoczął się od podniosłego hymnu *Libera me Domine*.

Kiedy kapłan wezwał lud do pomodlenia się „za duszę ś. p. Józefa Ignacego Kraszewskiego” wszyscy padli na kolana, a w niejednym oku łza zabłysła.

Pieśń *Salve regina* zakończyła smutny obrzęd. Cała publiczność, znajdująca się w kościele, przedstawiała sferę inteligencji miasta.

Przed świątynią oczekiwało wiele karet.

Kraszewski figuruje na liście członków w dwóch Towarzystwach, a mianowicie: dobroczynności i sztuk pięknych.

Towarzystwo dobroczynności zamierza uczcić swego członka przez wysłanie na nabożeństwo w kościele św. Krzyża sierot i starców.

*

Redakcje pism tutejszych, będące w posiadaniu znacznej liczby rękopisów po Kraszewskim, zamierzają je wyprzedzić.

Dochód z tego źródła osiągnięty pokryje część kosztów pomnika, o wzniesieniu którego w jednym z tutejszych kościołów myśl już zakiełkowała.

*

Dresd. Jour., ubolewając nad zgonem Kraszewskiego, z naciskiem wyraża się o jego dobroczynności.

W stolicy saskiej miał on kilkanaście chrzestnych dzieci, które z własnej szkatuły zaopatrywał.

Jednej z dziewcząt dał wyższe wykształcenie szkolne, tak że dziś zarabia na chleb jako zdolna śpiewaczka.

*

Czasopismo *Berner Bund*, które dziś doszło rąk naszych, zawiera obszerny artykuł o Kraszewskim, skreślony jeszcze nad ciepłymi zwłokami.

Sprawozdawca żalobny wyraża się, że niezdolny jest wyluszczyć zasług tego patriarchy polskiego piśmiennictwa, którego działalność umysłowa i wpływ obchodzić winny całą cywilizację.

Jakkolwiek pisał Kraszewski w języku niedostępnym dla ogółu, to liczne jednak tłumaczenia uczyniły go popularnym we wszystkich krajach. To najlepiej świadczy o doniosłości jego stanowiska.

*

Ostatni numer *Literarische Uebersicht* podaje naprędce biografię Kraszewskiego w językach obcych. Przekładów na niemiecki tomów 40: podług Kurtzmana figurują: Schnajder, Woyske, Wurzbach, Fritz, Dittmann, Nitschmann, Löbenstein i Pollmann; przekładu na włoski tomów 23 pióra Lenartowiczowej, Majnerego i niepodpisane, wedle skaźnika Moliny. Nadto *Uebersicht* wymienia 32 tomy przekładów francuskich: Mickiewicza, Noirville'a, pani Marcel, 6 tomów po holendersku, wedle tłumaczeń francuskich pani Jasińskiej, 72 tomy po czesku i Volaka, Skrabka, 17 po węgiersku Kalinczaka, jednem tom po hiszpańsku („Ulana”). W spisie tym nie ma przekładów na rosyjski, angielski, tudzież na inne języki. Nadmienimy, że całość naprędce robiona jest bardzo niedokładną.

*

Wydawca lipski Friedrich zapowiada wydanie dziełka pod nagłówkiem: „Kraszewski in seinen Wirken und seinen Werken”.

Będzie to przedruk znanej broszurki Bohdanowicza, ogłoszonej w 1879-ym r. aż do chwil ostatnich uzupełnionej.

*

Nowosti podają sympatyczny nekrolog Kraszewskiego, zaznaczając na wstępie, iż więzienie w Magdeburgu przyczyniło się do śmierci znakomitego pisarza.

Genewa 23-go marca. (Tel. spec. Kurj. W.) —

Osoby, które czuwały nad lożem zmarłego, opowiadają mi chwilę następującą: Wkrótce przed śmiercią zapadły w sen Kraszewski ocucił się nagle i zawołał głosem rzewnie błagalnym do otaczających go studentów: „Podnieście mnie!” Gdy ci usiłowali podźwignąć go na fotelu, Kraszewski dodał po chwili: „Ależ nie ciało, podnieście mi ducha!”

Genewa 23-go marca (Tel. spec. Kurj. W.) —

Celem oddania ostatniej posługi Kraszewskiemu przybyli tu księżna Falconieri i senator Cornaro. Drugi syn Kraszewskiego spodziewany jest jutro. Wykonawca ostatniej woli, brat zmarłego, Lucjan Kraszewski, udaje się wprost do Drezna, celem podjęcia testamentu z tamtejszego sądu.

Genewa 23-go marca. (Tel. spec. Kurj. W.) —

Pawilon grobowy na cmentarzu Plainpalais wynajęty został na kwartał. Zwłoki mają być przewiezione dopiero w czerwcu do Krakowa, gdzie odbędzie się właściwy pogrzeb.

Genewa 23-go marca, godzina 12-ta minut 10.

(Tel. spec. Kurj. W.) — W tej chwili ukończyła się w kościele *Sacré Coeur* uroczystość żałobna ku czci Kraszewskiego. W środku nawy kościelnej wznosił się wspaniały katafalk. Wielką mszę w asystencji licznej duchowieństwa odprawił proboszcz kościoła, o. Józef. Kościół był natłoczony.

Wiedeń 23-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) —

Dzisiejsza *Presse* zamieszcza fejteton o Kraszewskim,

wysoko i gruntownie oceniający jego zasługi w literaturze krajowej i europejskiej. (Będzie to więc zapewne pierwszy głos w prasie niemieckiej o zmarłym; do takich bowiem „głosów” nie możemy zaliczać drobnych notatek biograficznych, dołączanych przez pisma zagraniczne do depesz o zgonie Kraszewskiego, a niezasługujących na uwagę; *przyyp. red.*)

TELEGRAMY

„KURJERA WARSZAWSKIEGO”.

Poznań 23-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — W sprawie otwarcia seminarjum duchownego w Poznaniu toczą się układy pomiędzy arcybiskupem Dinderem i rządem. Ten ostatni przedstawił nowe warunki.

Wiedeń 23-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — W Czechach i na Morawach szaleją od wczoraj straszliwe orkany. Komunikacja w wielu miejscach utrudniona. Straty wielkie.

Budapeszt 23-go marca (Tel. pryw. Kurj. W.) — *Pesther Lloyd* dowodzi, że przyjaźń trójcesarska istnieje nienaruszona obok potrójnego przymierza Włoch, Niemiec i Austrii.

Berlin 23-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Wczoraj u księcia następcy tronu odbył się obiad rodzinny, na którym byli obecni: cesarz i cesarzowa oraz wszyscy najdostojniejsi goście. Wieczorem był raut w zamku królewskim. Iluminacja bardzo świetna sięgała na cały obszar miasta.

Berlin 23-go marca. (Tel. pryw. Kurj. War.) — Wczoraj panował ruch świąteczny w Berlinie pomimo deszczu do późnej nocy.

Berlin 23-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Tutejszy *Tageblatt* donosi, że seminarjum duchowne w Pelplinie zostanie wkrótce napowrót otwartem.

Berlin 23-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Rząd zajął się już przygotowaniem projektu reorganizacji administracyjnej w Alzacji i Lotaryngji.

Bruksella 23-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Ministerjum zamierza podać się do dymisji w razie odrzucenia przez rząd projektu ufortyfikowania linii Meuzy.

Berlin 23-go marca. (Tel. pryw. K. W.) — Cetti po jedenastodniowym poście zaprzestał wczoraj dalszego głodzenia się i w południe spożył filiżankę buljonu z jajem.

Paryż 23-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Izba odrzuciła projekt podwyższenia cla od kukurydzy.

Londyn 23-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — Gabinet oświadcza, że w razie odrzucenia przez izbę gmin bilu illandzkiego poda się do dymisji.

Konstantynopol 23-go marca. (Tel. pryw. Kurj. War.) — Marszałek Achmed Ejub basza wraz z sztabem udał się do Macedonji.

Sofja 23-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Rejencja zarządziła nowe dylokacje wojsk z powodu podejrzewania niektórych bataljonów o nieożalane usposobienie. W Ruszczuku i Warnie wzmocniono załogi.

Sofja 23-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Rejencja przystąpiła do wielkich przygotowań wojennych. Pułki oddane rejencji maszerują nad granicę — niezasługujące na zaufanie, będą stanowiły garnizony wewnętrzne. Zamierzonym jest założenie pod Tyrnowem wielkiego obozu ufortyfikowanego. Warna także się fortyfikuje.

Serajewo 23-go marca. (Tel. pryw. Kurj. W.) — W okolicach Trawnika było wczoraj trzęsienie ziemi. Zauważono trzy wstrząśnienia.

Petersburg 23-go marca. (Tel. Aj. Półn.) — Opublikowane zostało postanowienie rady państwa o zmianie następnym artykułom procedury sądowej: art. 920-ty — po przedstawieniu sprawy starszy prezydujący senator zapytuje stron zainteresowanych a obecnych na sprawie, czy nie życzą sobie przedstawić jakich objaśnień dla poparcia bronionych przez siebie spraw i w razie objawienia takiego życzenia. dozwala na złożenie objaśnień; art. 921-szy — po przedstawieniu objaśnień przez zainteresowanych w sprawie, oberprokurator składa swoje wnioski co do zasad, na jakie się powołują strony w celu uchylecia zaskarżonego wyroku, ale nawet i potem prawo ostatniego przemówienia służy oskarżonemu albo jego obrońcy; art. 922-gi — Po wysłuchaniu objaśnień stron i wniosków prokuratora, referujący senator przedstawia projekt pytań, jakie mają być rozstrzygane. W sprawach małej skomplikowanych nie potrzeba przedstawiać projektu pytań.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

— Czytelnikowi „Kurj. warsz.” — Bank handlowy. Nasza redakcja również.

GIELDA.

Warszawa, 23-go marca.

Oczekiwane polepszenie sytuacji po uroczystości wczorajszej dotąd się nie objawiło. Giełda berlińska nie obiecuje korzystniejszego niż dotąd usposobienia i zaledwie w szacowaniu zapowiada 182 lub 182.25 m. za 100 rs. w żądaniu. Zawód ten bardzo dotkliwy odbił się na cenie giełdy warszawskiej notowaniami niezmiennymi kursów walut obcych. Warunki miejscowe równie jak dotąd niekorzystne, podaż mała i pokup żaden prawie, do najkonieczniejszych tylko ograniczający obroty. Kursy wysokie za dobry papier, słabszy niżej.

Za weksle długoterminowe na Berlin 55.30 żądają, bez obrotów, krótkoterminowe 55.25 w żądaniu przy niewielkich obrotach po 55.20, 55.15 i 55.10, stosownie do gatunku papieru.

Na pomniejszych miastach niemieckich żadnych nie robiono interesów.

Na Londyn drobną sumkę długoterminowych po 11.16, krótkoterminowych po 11.17 sprzedano, przy żądaniu 11.18 1/2.

Na Paryż bez obrotów 44.40.

Na Wiedeń, również bez tranzakcyj, 88.40.

Papiery także mało bardzo dały powodów do tranzakcyj.

Listy likwidacyjne 94.60 większe i 94.25 mniejsze w żądaniu.

Pożyczki wschodnie po 100, również nominalnie.

Listy zastawne ziemskie pierwszych czterech seryj 101.60 w żądaniu i płacono je po 101.55. Serji V-ej 100.70, przy tranzakcjach po 100.55.

Listy miejskie 99.50 za I, 99 za II i 98.65 za III i IV w żądaniu. Płacono za te ostatnie 98.40.

Obliży 94 i 93.75.

Listy łódzkie po 95 za I i 94 za II i III w żądaniu. Akcyj nie dotykano.

Godzina 12. Usposobienie równie niewyraźne i wyczekujące, jak ciągle w ostatnich czasach. Ruch żaden.

Sprawozdanie z targu zbożowego

na placu Witkowskiego, dnia 23-go marca r. b.

Usposobienie na targu dzisiejszym panowało równie słabe jak wczoraj. Niepogoda odstraszyła sak dostawców, jako też i nabywców. Zboża było bardzo mało i mało też chęci kupna. Pszenicy dostawiono około 300 korcy i wyborowe ziarno do 8 rs. a może nawet o drobnotkę wyżej na korcu płacono. Białą dobrą po 7.85 sprzedano, wszystko w małych ilościach. Żyta za ledwie 100 korcy ziarna bardzo dobrego, za które 5 rs. do 5.05 zapłacono. Owies w detalicznej sprzedaży po 2.75, 2.80, 2.85 do 3 rs. i 315—razem około 100 korcy. Partyjka grochu dziesięciokorcową sprzedaną została po 5.85.

Siana i słomy nie było na targu.

ARYTMOGRYF.

W niżej oznaczonych kombinacjach zamiast liczb postawić litery, tak, ażeby utworzyć 10 wyrazów stanowiących 10 tytułów powieści naszego znakomitego pisarza; przytem jeden szereg liter stojących na miejscu liczb, oznaczonych tłustym drukiem, czytany z góry do dołu utworzy nazwisko tegoż pisarza, drugi zaś tytuł jego powieści.

Kombinacje:

- 1) 1, 18, 13, **8**, 18, **8**, 10, 20, 4, 20, 2.
- 2) 11, 18, 6, **10**, 3, 18, 12, **10**, 16, 1, 18.
- 3) 5, **18**, 14, **1**, 16, 7.
- 4) **19**, 8, 10, 17, 6, 13, 9, 4, **3**, 1, 1, 12, 7, 21, **18**.
- 5) 19, 17, 7, 14, 18, **15**, **5**, 16, 7, 18.
- 6) 15, 22, 16, 13, **3**, **14**, 18, 24, 22, 8, 16.
- 7) **2**, 18, 4, 12, 21, 20, 10, **18**.
- 8) **19**, 13, 18, 10, 16, 25, 11, 12, **7**, 18, 24, 3, 22, 15, 8, 18.
- 9) 13, 16, 1, **8**, 16, 6, 10, 18, 2, 5, 15, 12, **11**.
- 10) 24, **12**, 18, 22, 17, 8, 19, **12**, 23, 26, 3.

Rozwiązanie szarady umieszczonej w nrze 78.

SA-MA-RY-TA-NIE.

Dobre rozwiązanie pierwsi nadesłali: pp. Silberman, M. Janusz, J. Bartnicki, J. Rakowski, Edzio Ł., W. Chrzanowski, M. Lewińska, A. Komorowski, Z. Dalecka, W. Nadstawny, A. Świętek, K. Witt, E. Twarowski, K. Flisiński, L. Borowiecki, L. Kadziłowski, C. Chrzanowski, J. Sobański, J. i L. Kroll, A. Trawiński, W. Zabokrzecki, H. Rabinowicz, W. M. i L. Gantz, T. Stern, A. Rehm, S. i M. Brandt, A. Goldszmidt, R. Block, R. Cohn, S. Szretter, H. Rotmil, J. Róza, B. Szysler, J. Stolpe, B. Lilienthal, H. Rosenband, Helena F., J. Roessler, S. Taubwurel, S. i W. Lewiński, L. Fleischer, J. N., M. Fuksiewicz, T. z Bielau.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

— Panu Konstantemu L.—W numerze 77-ym naszego pisma znajduje się wyjaśnienie, dla czego nazwisko pańskie między dobrze rozwiązującymi zadanie liczbowe nie figuruje. Logogryfy pańskie wymagają takich przeróbek, że wobec nieustannego napływu lepszych prac tego rodzaju, długo jeszcze zapewne bardzo czekać będą swego ukazania się w druku. Ażeby odpowiedzieć na wszystkie pytania, jakimi w kwestji nadsyłających zadań zasypują nas ich autorzy, musieliśmy trzy razy więcej miejsca poświęcić na odpowiedzi, niż go trzeba na same zadania. Dla tego to bardzo wiele interpelacji pomijamy milczeniem w przekonaniu, iż pominięci rozumiały powody, dla których to czynimy. *Sapienti sat!*

— Panu Szymonowi N.—Ani jedna, ani druga zamieszczona nie będzie.

BIURO INFORMACYJNE O NĘDZY WYJĄTKOWEJ

sprawdzonej przez siostry miłosierdzia, poleca miłosierdziu publiczności warszawskiej.

Tamka № 35.—Posiedzenie dnia 10-go marca 1887 r.

№ domu	Ulica	Nazwisko lub inisialne	U W A G I.
44	Śliska	Frimet Fefer	Wdowa, dzieci drob. 5-ro.
46	Śliska	Grochowski Do	Schorowany, żona w szpitalu dzieci dr. 4-ro.
34	Wronia	Hofman Wojci.	Żona ciężko chora, dz. dr. 3.
22	Okopowa	Masłowska Mar.	Wdowa chora, dz. dr. 3.
12	Chmielna	Kraszeska Eleo	Matka chora, brat idjota.
29	Dzika	Wróblewska P.	Mąż ciężko chory, dz. dr. 2.
13	Przejazd	Gębal Eleonora	Mąż ciężko chory, dz. dr. 6.
1	Wójtowska	Kanieska Józef.	W szpitalu, dzieci dr. 4-ro z babką w domu.
10	Piekarska	Nowak Marja	Wdowa, dz. dr. 5-ro.
35	Czerniako.	Kaniewska Jul.	Chora, dzieci drob. 7-ro.
35	Solec	Pessa Arnwald	Wdowa, dzieci dr. 3.
19	Browarna	Żołnierowicz J.	Wdowiec, dz. dr. 4-ro.
172	NowPraga	Piwowska M.	Mąż chory, dz. dr. 5-ro.
157	NowPraga	Krzystoski Jan	Chory, żona chora, dz. dr. 3.
15	Browarna	Gromelski Tad.	Żona ciężko chora, dz. dr. 6.

TEATRA

Wielki. Dziś: „Gennaro” (po cenach dawnych). Jutro: „Wesele Figara”. — *Rozmaitości.* Dziś: „Nietoperze”. Jutro: „Nie igrać z miłością”. — *Mały* (ulica Daniłowiczowska). „Stacja Champbaudet”.

CYRK CINISELLI

TRUPA AL. SCHUMANN

Dziś po raz pierwszy wyprowadzenie konia *Blondin, chodzącego po linie* na wysokości 35 stóp, tresowanego przez *F. Corradini*. Bliższe szczegóły w programach. Początek o godzinie 8. (294)

— W zakładzie fotograficznym *Karolego & Puscha*, Miodowa nr 6, fotografował się słynny wiolonczelista *Dawydow*. Tamże są do nabycia *Fotografie ś. p. J. I. Kraszewskiego*.

— Zły stan *folwarków* przeważnie przypisać należy niedołężnemu zarządowi, niewłaściwym płodozmianom lub zupełnemu ich brakowi, co naturalnie sprządza obdłużenie majątków i następną ruinę. Umiejszczyć długi przez rozprzedaż części odleglejszych gruntów, użyć wszelkich sił do doprowadzenia pozostałych gruntów do kultury, podnieść przez to, jak również przez właściwe zmiany produkcji, to powinno być ideą każdego rolnika.

Panom *zmuszonym do nabywania majątków*, którzy najczęściej albo nie mogą, albo nie umiają zajmować się gospodarstwem rolnem, przy pewnych wkładach, a racjonalnym zarządzie, nabyty majątek nie byłby ciężarem, jak to obecnie ma miejsce.

Doświadczony i praktyczny gospodarz, obecnie nieczynny, chętnie za umówionym wynagrodzeniem przyjmie obowiązek w powyższym zakresie. — Wiadomość: *Mokotowska 51*, mieszkania 13.

— D-ta *Maurycy Neumark* wstawia najlepsze zęby sztuczne po rs. 2, Tlomackie nr 11. (938)

DENTYSTA MARTIN.

b. asystent Prof. Pretère w Paryżu, wprawia sztuczne zęby po cenie umiarkowanej na złocie i kauczuku. Szkolna nr 5 i Marszałkowska 140. (296)

— Instytut Gimnastyczno-Lecznicy i Szkoła fechtunkowa *St. Majewskiego*, Nowy-Swiat nr 5.

DIWANY, CHODNIKI, serwety, kapy, kołdry, dry i t. p., najtaniej w Składzie *S. D. Seidenwebera, ul. Długa nr 17* róg Miodowej. (285)

1066) D-ta *ROTHEIM*, Królewska 45. Wynalazca nowego syst. wprawiania sztucz. zębów przyjętego z uznaniem na zjeździe dentystów za granicą, leczy, plombuje i znieczula dziąsła przy wyjęciu zęba.

1064) Dr *Grodzki* leczy choroby sekretne oraz niemoc wskutek takowych. Aleksandrja 15.

KOŁDRY WATOWANE,

adamaszkowe jedwabne, atlasowe wełniane i jedwabne satinetowe i tyfistkowe w różnych kolorach na najlepszej wacie, na zamówienia z wełnianą watą, wyrabia i sprzedaje po cenach bardzo niskich

F. BUKOWSKI i S-ka

(292)

dawniej *Juljan Penkala, Senatorska 8.*

— *Massaż* z polecenia lekarzy wykonywa od lat 15 z dobrymi skutkami; wskazać mogą uzdrowionych. — *Bagno nr 4.* — *R. Mikelberg.* (194)

MEBLE skromne i ozdobne, tanio nabywać można w Magazynie *Piechowskiego i S-ki, PRZE-NIESIONYM* na Marszałkowską Nr 114 róg Złotej, front, 1-e piętro. (2)

Zarząd Wystawy Hygienicznej

uprasza wystawców, którzy złożyli deklaracje na własne pawilony i namioty, aby bezzwłocznie przystąpili do stawiania takowych, a to w interesie jak najkorzystniejszego urządzenia trawników przez zarząd wystawy. Szczegółowy plan placu wraz z projektami położenia kiosków jest do obejrzenia w biurze wystawy. Plan wystawy wkrótce oddany będzie do druku, zadeklarowane więc później kioski i pawilony nie będą widocznymi na planie.

Termin składania deklaracji przedłużony został do 10-go kwietnia; z końcem kwietnia żaden przedmiot na wystawę przyjętym nie będzie.

Ogłoszenia do katalogu wystawy przyjmuje biuro wystawy (wydział inżynierji w magistracie) i redakcja „Zdrowia” (25 Świętokrzyszka). Wreszcie zarząd wystawy oświadcza, że wystawcy, którzyby zapotrzebowali większych przestrzeni na placu wystawy, otrzymują ulgi w opłacie za miejsce. 322

Tytonie tureckie „Enidze”

w cenie rs. 3, rs. 4, rs. 5, rs. 6, rs. 8 i rs. 10 za funt.

Tytonie obstalunkowe

mocne i średnie, w cenie rs. 2 i rs. 2.40 k. za funt

Tytonie do fajki

grubo krajane w cenie k. 80, rs. 1 k. 20, rs. 1 k. 44 rs. 2, rs. 3 i rs. 4 za funt polecają

Kalinowski i Przepiórkowski

w Warszawie, hotel Europejski. (169)

KANTOR BANKIERSKI

GABRIELA NEUMARK

w Warszawie, Miodowa nr 3.

Wystawia przekazy na pierwszorządne banki zagraniczne.

Daje zaliczenia na papiery wartościowe z możliwością miesięcznego upłacenia.

W tym Kantorze padły wygrane: rs. 200,000, 40,000, 10,000 i inne. (315)

NA RATY *Lustra* sprzedaje w miejscu i na prowincję fabr. zwierciadeł i ram *M. Silberberga, Rymska, gdzie w Wystawie* umieszczono napis: „*Na raty.*”

Fabryka *Tabaczna* (174)

W. G. PATKANOW

Poleca wyborowe **PAPIEROSY:**

Dubec Prima, Samson Prima, Dubec Fort, Dubec Choisi, Dubec Moyen, Desser, Frou-Frou, Kawalerskie i Fantazie w cenie rs. 1.

PAPIEROSY:

Korale i Jagódka w cenie kop. 60.

TYTONIE:

„*Erzerum*” w cenie od rs. 1 do rs. 12 za funt.

KORESPONDENCJA PRYWATNA.

— *A. P. W. 10.* — Przekonani dostatecznie przez „*Mak*” żeś „*Papillon*”, polecamy się pamięci, bo nam boleśnie, że Ab. Ak. An. W. 54. 12., śmieją się z Ciebie. Nie zapominaj nigdy o nas. (1059)

Rozsądek i Takt.

ej w 90-

Kurs giełdy warszawskiej.

Dnia 23-go marca 1887 r.

W eks l e:	Żąd.	Płac.
Berlin 100 mar. z krótk. ter.	55.25	—
Londyn 1 funt. ster. "	11.18 1/2	—
Paryż 100 franków "	44.40	—
Wiedeń 100 guld. "	88.40	—
Papiery publiczne:		
5% Listy zast. z r. 1869 d.	101.60	—
" " " " " m.	101.60	—
Listy zast. m. Warsz. ser. I	99.50	—
" " " " " II	99.—	—
" " " " " III	98.65	—
" " " " " IV	98.65	—
Listy zast. m. Łodzi serji I	95.—	—
4% Listy likwidacyjne duże	94.60	—
" " " " " małe	94.25	—
Bil. Banku Ces. s. I, II i III	—	—
Ros. Poż. Premjowa z r. 1864	—	—
" " " " " 1866	—	—
I Pożyczka wschodnia rs. 100	100.—	—
II " " " " " rs. 100	100.—	—
III " " " " " rs. 100	100.—	—
Listy wileńskie długoter. . .	—	—
Akcje i obligacje:		
Obligacje miasta Warszawy	94.—	—
Akcje dr. ż. warsz.-w. rs. 100	—	—
Akcje dr. ż. warsz.-b. rs. 100	—	—
Akcje dr. ż. warsz.-terespol.	—	—
Akcje dr. żel. fabr.-łódzkiej	—	—
Akcje Banku handl. warsz.	—	—
Akcje Banku dyskont. warsz.	—	—
Akcje Banku handl. w Łodzi	—	—
Akcje warsz. Tow. ub. odogn.	—	—
Akcje warsz. Tow. fab. cukru	—	—
Akcje Tow. f. cukru Józefów	—	—
Akcje Dobrzel. Tow. f. cukru	—	—
Akcje Tow. Lilp., Rau i Lew.	—	—
Akcje Tow. przedz. Zawiercie	—	—

Wartość kuponu:
(po potrąceniu podatku skarbowego).
Od Listów zast. ziemskich 5% kop. 120
Od Listów zast. m. Warszawy kop. 227
Od Listów zast. m. Łodzi kop. 187 1/4
Od Listów likwidacyjnych kop. 118 1/4
Od Obligów m. Warszawy kop. 211

Targi
NA PLACU WITKOWSKIEGO.
Dnia 23-go marca 1887 r.

	Pud		Korzec	
	od	do	od	do
	Kopiejek			
Pszenica 242 sm. i ord.	—	—	—	—
" " pstra i dobra	—	—	785	—
" " biała	—	—	800	—
" " wyborowa	—	—	500	505
Żyto wyborowe 232 funt.	—	—	—	—
" " średnie	—	—	—	—
" " wadliwe	—	—	—	—
Jęczmień 2 i 4 rzęd. 202 f.	—	—	275	315
Owies . . . . . 142 f.	—	—	—	—
Gryka . . . . . 202 f.	—	—	—	—
Rzepak letni	—	—	—	—
" " zimowy 212 funt.	—	—	—	—
Rzepak rapos. zim. 212 f.	—	—	—	—
Groch polny 262 funt.	—	—	585	—
Ziemniaki	—	—	—	—
Masło świeże funt	—	—	—	—
" " solone pud	—	—	—	—
Siana pud	—	—	—	—
Słomy pud	—	—	—	—
Drzewa opał. twar. s. kub.	—	—	—	—
" " miękie	—	—	—	—

Cena okowity.

z dnia 23-go marca 1887 r.
Hurt. skład. Wiadro rs. 8 kop. 05⁶
" " " " " Garniec rs. 2 kop. 62.

NAJNOWSZE WYDAWNICTWA
KSIĘGARNI, SKŁADU NUT I FORTEPIANÓW
Gebethnera i Wolffa.

Coste Adolf. Środki zaradcze przeciw nędzy czyli higiena socjalna.—Dzieło odznaczone nagrodą pierwszego stopnia na konkursie J. Perejry w Paryżu.—Przekład J. Świętochowskiego. Rs. 3 kop. 60.
Grzegorzewski Jan. Z Kresów Połabskich: Kapitularze Karola Wielkiego.—Lechicka straż na Łabie.—Hanza.—Kop. 80.
Mill John Stuart. Poddaństwo Kobiet.—Tłomaczenie M. Ch.—Wydanie drugie z portretem autora. Rs. 1.
Smoleński Wł. Szkoły historyczne w Polsce (Główne kierunki poglądów na przeszłość). Kop. 80.
Zaleski Antoni. Z wycieczki na Wschód. Notatki dziennikarza. — Treść, Bukareszt, Ruszczyk, Warma, Konstantynopol. Rs. 1 kop. 80. 494r

W A N D A
Erywańska Nr 16 (plac Zielony),
WYPRZEDAŻ
doroczna Koronek krajowych.

KSIĘGARNIA, 537r,
Skład Nut i Fortepianów
Gebethnera i Wolffa,
posiada na Składzie Głównym!
TABLICE SYNCHRONISTYCZNE
do Historji Polskiej,
ulożone przez
Stanisława Kaczkowskiego.
Cena niższa rs. 1, (pierwotna rs. 1 kop. 50), z przesyłką rs. 1 kop. 25.

Słabość mężka

skutki szczególniej tajnych grzechów młodości, oraz innych nadużyć niszczących zdrowie, jak pewno i trwale usunąć, poucza jedynie w licznych wydaniach rozpowszechniona już książka ilustrowana:

D^{ra} Retau'a,

Ochrona własna

Cena wydania polskiego 1 rubel.
Cena wydania niemieckiego 2 ruble.
Tysiące znalazło w niej objaśnienie swych cierpień, a za użyciem kuracji w książce tej zaleconej, zupełną swą siłę mężką. Za nadesłaniem franco należytości otrzyma się książkę w kopercie franco przez Magazyn Wydawnictwa R. F. Biercy w Lipsku (Verlags-Magazin Leipzig, Neumarkt 34.) 34R (w Niemczech).

Nakładem Księgarni
GEBETHNERA I WOLFFA
opuściło pressę:

STANISŁAWA BĘZY
Adwokata Przysięgłego,
"Wynagrodzenie za prowadzenie Spraw".
Cena rs. 1.—Do nabycia w tejsze księgarni.
Tegoż Autora:

- 1) **Karol Miarka.**—Kartka z dziejów Górnego Śląska. Warszawa. 1880. Kop. 30.
- 2) **Jeden Miesiąc w Norwegji.**—(Z dwoma drzeworytami). Warszawa 1880. K. 50.
- 3) **O przymusowym i bezpłatnym nauczaniu w Szkołach początkowych.** Warszawa 1880.—Kop. 30.
- 4) **W Danji i z Danji.**—(Z 5 drzeworytami).—Warszawa 1882.—Kop. 75.
- 5) **Dziesięć lat pracy na Kresach.**—Kartka z dziejów Szlązku Austrjackiego.—Warszawa 1882.—Kop. 34.
- 6) **Wizyta u Strassmayera.**—(Z 2 drzeworytami). Kraków 1884.—Kop. 60.
- 7) **Nowe Prawo Upadłościowe Włoskie.**—Warszawa 1886.—Kop. 75.
- 8) **Za Apeninami.**—Warszawa 1886.—Kop. 75.
- 9) **W obronie opuszczonych.**—Odczyt publiczny na rzecz Osad Rolnych. Warszawa 1886.—Kop. 30. 463

Ktoby życzył sobie przysłać do wspólnej nauki i zabawy 497

DZIEWCZYNKĘ

8-10 lub 9-cio letnią, zechęć się zgłosić dla bliższego porozumienia między godz. 3a 5-tą pod № 11 Żelazna Brama, stróż wskaże. Zapewnia się macierzyńską troskliwą opieką.

Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa w Warszawie.

J. NOWAKOWSKIEGO
SZKOŁA NA FORTEPIAN,

polecona przez Zarząd Warszawskiego Instytutu Muzycznego.

WYDANIE NOWE,

według najlepszych tegoczesnych wzorów opracowali i uzupełnili

RUDOLF STROBL i IGN. KRZYŻANOWSKI,

Prof. Warsz. Inst. Muzyczn. Art. Muz. Członek b. Tow. nauk. Krakowskiego.

Jeżeli ówczesne powidzenie dawniejszego wydania „Szkoły Nowakowskiego” było rekojmia jej wartości, to zdaniem prasy dzieło to przy systematycznym przeobrażeniu przez znanych zaszczytnie pedagogów, zyskało jeszcze o tyle, iż podążając za postępem, uzupełniło braki i odpowiada w zupełności potrzebom bieżącej chwili. Jakoż w części teoretycznej zaleca szkołę styl poprawny i jasność wykładu. W części zaś praktycznej obok bogatego materiału służącego do rozwoju techniki, uczeń znajduje wybór sztucek dokonany z wielką starannością, przeprowadzony bardzo konsekwentnie i pedagogicznie. Przydanemu działowi rzeczy czteroczęściowych, osnutych po większej części na motywach ludowych, krytyka przyznaje wyższą wartość muzyczną, tak pod względem treści, jako też i całego układu, który według uznania tejsze jest niezwykle pięknie i bogato harmonizowany.

Słowem, „Szkoła Nowakowskiego” w obecnej formie daje ogólny i treściwy wykład nauki gry fortepianowej w całym zarysie.

Do nabycia we wszystkich księgarniach i składach nut w cenie **rs. 5.** 502

Nakładem Księgarni i Składu Nut

Ferdynanda HOESICK'A w Warszawie,

Senatorska Nr 496, wyszły:

Górskiego Władysława
Praktyczna Szkoła na skrzypce,

zebrana z rozmaitych najcelniejszych autorów.

- Część I. Szkoła dla początkujących. . . . . Cena rs. 2.—
" II. " " pięciu pozycji . . . . . " " 2,25.
" III. Przygotowanie do Etud. Kreutzera, Fiorillego i Rodego. . . . . " " 2,25.

Szkoła ta opracowana według **nowej zupełnie metody**, a jednocząca w sobie zalety **wszystkich najlepszych szkół**, jakie dotychczas napisane zostały, z wielkim uznaniem przez świat muzyczny i prasę przyjęta została.

Oszczędza ona przytem uczącemu kupowania w ciągu nauki różnych ćwiczeń i etudów, po każdej bowiem regule podaje zaraz odpowiednie ćwiczenia różnych najcelniejszych autorów, stopniowane i zastosowane według kursu w Warszawskim Instytucie muzycznym.

Krótką i łatwą

SZKÓLKA NA SKRZYPCE

dla dzieci i początkujących według zasad **Dawida i Alarda,**
z zastosowaniem Melodji Polskich, ułożył

ZYGMUNT NOSKOWSKI,

Dyrektor Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego.

Cena rs. 1 kop. 50.

Wydawnictwo łatwej szkółki dla dzieci było bardzo pożądane, wprowadzenie Melodji Polskich jako praktyczne ćwiczenia poraz pierwszy tu jest stosowane, a nazwiska Autorów o dobroci jej najlepiej świadczą. 318r

ELEOPAT

PROWIZORA KINUNEN.

Jedyny skuteczny środek, wzmacniający korzonki włosów i chroniący takowe od wypadania. ELEOPAT niszczy łupież i nadaje włosom połysk i miękkość. Do nabycia we wszystkich perfumerjach, aptekach i składach materiałów aptecznych po rs. 1 kop. 50 za flaszkę.

Wyłączna sprzedaż hurtowa na Królestwo

u Gust. Stuermer,

W WARSZAWIE. 288R

OSTRYGI
Holsztyńskie

codziennie świeże,
w Handlu Win i Delikatesów
Ant. Stępkowskiego,
Wierzbowa № 9. 12r

Na sezon obecny i wiosenny

Kaftaniki zdrowia szwajcarskie, męskie w 3-ch najlepszych gatunkach. **Damskie** kaftaniki z długimi i krótkimi rękawami.

Dla Chłopców i Panienek

skarpetki, kaftaniki i koszulki dla zapobiegania reumatyzmu

z „Wełny sosnowej”

Kaftany, Kalesony i Skarpetki świeżo nadeszły w wielkim wyborze i po cenach tanich, poleca

Skład Bielizny i Trykotaży

J. NATANBLUTA,

32, Senatorska 32. 422R

Letnie Mieszkania

przy rezece, z lasem do spaceru, są do wynajęcia, w majątku „Małe Pęcice”, 3 wiorsty od stacji Pruszków, dr. żel. Warsz.-Wiedeńskiej. Mleko, włoszczyznę i powóz do odwiezienia na kole, można dostać na miejscu. O szczegóły można się dowiedzieć u rządcy majątku. 491R

**KAROL MINIEWSKI,
KRAWIEC,
Senatorska 29, I piętro,**
obok kościoła Ś-go Antoniego, wprost p. A. Feista.

Na sezon wiosenny i letni, zaopatrzył się w wybór materiałów.
Ceny od jak najtańszych.
Obstalunki wykonywa na żądanie tak z własnego jak i z powierzonego materiału
w 24 godzin. 513

**KATARY, ZATKANIE KANAŁÓW ODDECHOWYCH,
SUCHOTY, ASTMA**

PĘDKO I BEZ KOSZTÓW SIĘ LECZA ZAŻYWAJĄC DWIE
KAPSUŁKI GUYOTA.

CAPSULES GUYOT

*Kapsułki te dawniej były czarne i nieprzyjemne do połknięcia,
obecnie są białe podobne do cukierków.
Na każdej kapsułce odbity jest podpis Guyot.
Najdelikatniejszy żołądek znosi smole w Kapsułkach Guyota
zawartą.*

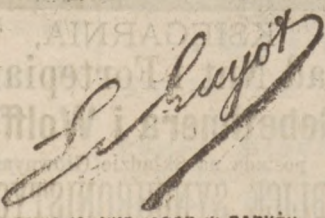
UWAGA: Dzieci i oso-
by nie mogące przełykać
tych kapsułek powinny za-
życić

PATE REGNAULD
FABRYKOWANE
19, rue Jacob.

Uważać należy na pod-
pis trzyczkolorowy.

Znajdują się we
wszystkich aptekach.

FABRYKA I SPRZEDAŻ HURTOWA 19, RUE JACOB W PARYŻU.

**DOŃSKIE
Grand Vin Mousseux
MONOPOLE
CARTE BLANCHE
IMPERIAL**

**WINA
Szampańskie
znanej dobroci
N. P. Kosmarowa**

Reprezentacja i wyłączna główna sprzedaż na Królestwo Polskie i Zachodnie
gubernje

**w Składzie Win Braci Kempnerów
w Warszawie, Długa № 5.**

CENA: począwszy od kop 75 do Rs. 3 za butelkę. 97R

Mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Publiczność, iż fabrykę moją Drzwi-
czek hermetycznych, Kominków i wszelkich przyborów piecowych
i kuchennych, egzystującą od lat 10-ciu za rogatką Jerozolimską,
z dniem 1-m Marca r. b.

przeniosłem na ulicę Chłodną Nr 16.

Fabryka moja posiada na składzie wielki wybór

gotowych **DRZWICZEK i KOMINKÓW**

i wszelkich przyborów piecowych i kuchennych, jakoteż modeli, podług któ-
rych wykonywa zlecenia z sumiennnością i punktualnością i po cenach umiarko-
wanych. 544R

ADOLF HAENSEL.

STOCKMANNSHOF,
znane ze swej dobroci

LIKIERY I WÓDKI,

nadejdą wkrótce do tutejszych pierwszorzędných firm kupieckich. 535R

Zakład pogrzebowy i Magazyn
Zatobny, Największy Skład Tru-
mien Metalowych 406

J. Pełczyńskiego,
Nowy-Świat № 50,

sprzedaje najtaniej Zatoby, Kapelusze,
wełny, ubrania pośmiertne, Trumny,
Wieniec, Zalatwia najakuratniej po-
grzeby, ekshumacje, przewożenie zwłok
w Kraju, Cesarstwie i z zagranicy.

Fabryka Magli

J. SCHANCENBACH

istniejąca od roku 1830

przy ulicy Aleksandrji № 15.

Ma na składzie Magle gotowe, angielskiej
i wiedeńskiej nowej konstrukcji z dobro-
wego suchego materiału.

Przyjmuje wszelkie reperacje i przeróbki
Magli, które uskutecznia po cenach przystę-
pnych z gwarancją. 422

LOKAL

składający się z 60 pokoiów, w któ-
rym obecnie mieści się Cyrkuł 2/3
Soborny, do wynajęcia od 8-go Jana
r. b. w całości lub częściowo na
zakłady naukowe, przemysłowe,
pracownie lub na lokale prywatne.
Tamże 16 facjat czyli 4
lokale po 4 facjat, tanio do wynaję-
cia. — Wiadomość tamże, ul. Długa
№ 10/543 u zarządzającego domem,
rano do godz. 10, po połud. od godz.
2-ej do 6-ej. 467R

Letnie Mieszkania

otoczone sosnowymi lasami, w posesji Glin-
ki, pięć minut od stacji Wawer, godzina od
Warszawy powozem. — Wiadomość Aleja Je-
rozolimska № 26, nowy 70, mieszkania 20.
Osoby, które zamówiły mieszkania, raczą
się zgłosić przed Niedziela, zrana od godzi-
ny 10-ej do 12-ej. 514

**CODZIENNE
do Świąt**

odbywa się

w Głównym Składzie Fabrycznym

na Krakowskim-Przedmieściu № 62 no-
wy, w gmachu Dobroczyńności, w był-
ym sklepie Żyrardowskim

w oddziale towarów wełnianych

**WIELKA
sprzedaż**

**Przedświąteczna
Towarów wełnianych,**

najświeższych, najmodniejszych, fan-
tazyjnych i gładkich na suknie, Kor-
tów, Kaszmirów, Cheviotów w kraty,
(Haute Nouveaute de Paris) na płasz-
cze i zakłady damskie, Kortów i Mul-
tonów na kostjomy damskie wiosenne,
Kortów, (wzory i deszenie francuzkie
i angielskie) na garnitury męzkie.

**Wszystko po cenach ściśle fab-
rycznych dla tego najtańszych.**

Jest do wyuajęcia w każdym czasie od
frontu, na pierwszorzędnej ulicy

Apartment

świeżo wyrestaurowany, z osobnem wejściem,
składający się z 6-ciu pokoi, oranżeryjki z 2
przedpokojami z kuchnią i pokojem dla służ-
by. — Wiadomość: u rządcy ulica Królew-
ska № 29. 512

№ 11

Staniki

Trykotowe Jersey

w największym wyborze,
własnej fabryki, oraz róż-
ne wyroby pończosznice
i Gorsety, poleca
Gustaw Haehle
Świętokrzyszka
№ 11.

№ 11

SYFONY

do wód gazowych,

najnowszej konstrukcji francuzkiej,
poleca

Skład Materiałów Apteicznych

J. Mrozowskiego,

ulica Miodowa № 6. 380R

Drzewka owocowe

ze szkótek „Willi Marynin”

w Górcach pod Warszawą,

uznane za najlepiej prowadzone przez
Sędziów Wystawy Ogrodniczej, odby-
tej w Warszawie 1885 r. w wybor-
nych okazach i gatunkach.

Na wiosnę 1887 r. są do sprzedania.
**Jablonie, Czeresnie, Wiśnie,
Morele, Brzoskwinie i Maliny.**

Zamówienia przyjmuje Kantor Domu
Handlowego. 457

Alfred Grodzki,
Warszawa Senatorska № 33.

Do sprzedania w mieście gubernjalnem,
przy kolei

POSSESJA

składająca się z jednego domu drewnia-
nego o 8-iu pokojach, stajni, wozowni,
dużej szopy drewnianej na składy i z 11/2
morga placu. — Obecnie w posesji tej
mieści się skład drzewa, oraz materiałów
budowlanych, jedyny w mieście, któren
wraz z posesją może być sprzedanym. —
Oferty pod lit. D. K., przyjmuje Biuro
Ogłoszeń pp. Rajchmana i Frenclera, Se-
natorska № 26, w Warszawie. 539R

Sklep żelazny

egzystujący od lat trzydziestu przy uli-
cy Elektoralnej № 10, z powodu śmierci
właściciela jest do nabycia, na dogo-
dnych warunkach. — Wiadomość: na
miejscu. 488

NOWA

Fabryka Gorsetów

„JOANNA”

Nowy-Świat dom p. Kor-
paczewskiego № 38, poleca
na sezon wiosenny wielki
wybór gorsetów, w różnych
kolorach, jakoteż gatun-
kach, robota i fasony odpowiadają najwy-
bredniejszemu wymaganiom. — Fabryka pro-
wadzona pod zarządem właściciela specja-
listki, staraniem jest zadawanie każdego
kupującego, gdyż zależy na stałej klienteli
i ich rekomendacje, nie mając sklepu od fron-
tu, jestem w możności robienia wszelkich
ustępstw w sprzedaży moich wyrobów, z czem
polecam się Sz. Paniom.

Z uszanowaniem

JOANNA.

474 **16. Szeroka-Freta 16.**

KAPELUSZE

wodotrwałe

tanie i dobre cylindrowe, filcowe, dziecinne
w różnych gatunkach i najświeższych faso-
nach, przyjmują się stare do odnawiania,
choćby najbardziej zniszczone na modne
fasony. 465

J. Bienkowski.

Damy wielkiego świata

jakoteż Artystki naj-
sławniejsze ze swej
piękności, zaprzętały
używać **Gold-Cream**
który nadaje twarzy
cechę się starzejąca i
kolor oliwkowaty.

Zamiast tego w po-
wszechnem jest użyciu
Crème-Simon,
preparat z perfum wy-
twornych, nie ulegają-
cy nigdy zepsuciu. Stro-
dek ten, łącząc w so-
bie pierwiastki łagodzące i nadające jędr-
ność ciału, posiada nieoceniony przywilej
zachowywania cerze wdzięku i świeżości,
właściwej młodemu wiekowi.

Puder Simon oraz mydło **à la Crème-
Simon**, mają ten sam zapach i uzupełnia-
ją znakomitą własność wymienionego pre-
paratu.

J. SIMON
36, rue de Provence, Paris.
Sprzedaż detaliczna u Fryzjerów, o-
raz w Perfumerjach i Aptekach.

M. POLENDER

19. Długa, w Warszawie, Długa 19.

Na nadchodzący sezon, istniejąca od 1867 roku

Fabryka Kapeluszy męzkich,

na zaszczyt polecić Szanownej Publiczności po cenach możliwie umiarkowanych, a w najświeższych francuskich i angielskich fasonach, **Cylindry i Kapelusze filcowe** zapewniając dobroć towaru i wykończenie gustowne i staranne, nie współzawodnicząc ceną, lecz jakością materiału.

Kapelusze filcowe wysortowane sprzedaje się niżej ceny kosztu. 472

Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 1 (13) Kwietnia r. b., o godzinie 11^{1/2} przed południem, odbędzie się w sali licytacyjnej Magistratu m. Warszawy licytacja in minus, przez opieczętowane deklaracje na wykonanie w r. 1887 robót brukarskich z dostawą materiałów, w 4 oddziale inżynierskim m. Warszawy od rs. 6,761.

Mający zamiar ubiegania się o takowe przedsięwzięcie złoży w czasie i miejscu wyżej oznaczonym na ręce p. o. Prezydenta Miasta opieczętowaną deklarację napisaną na papierze stemplowym ceny kop. 60 podług wzoru poniżej zamieszczonego, wraz z kwitem kassy m. Warszawy na złożone w tejże kassie wadium w ilości rs. 677 i na koszt ogłoszenia rs. 45, które nieutrzymującemu się przy licytacji będą zwrócone.

Warunki i anszlagi są do przejrzania w Wydziale Administracyjnym Magistratu, każdodziennie wyjąwszy dni świątecznych.

Wzór do deklaracji:

Wskutek ogłoszenia z dnia . . . podaję niniejszą deklarację mocą której podejmuję się wykonania w r. 1887 robót brukarskich z dostawą materiałów, w 4 oddziale inżynierskim m. Warszawy, za sumę rs. . . . kop. . . . (wypisać literami), poddając się wszelkim obowiązkom i zastrzeżeniom w warunkach licytacyjnych zamieszczonym.

Kwit na złożone w Kassie m. Warszawy wadium rs. 677 i na koszt ogłoszenia rs. 45, przy niniejszym załączam.

Stałe moje zamieszkanie w N.N. (wypisać miejsce zamieszkania), pisałem dnia . . . (wypisać dzień, miesiąc i rok), podpisać wyraźnie imię i nazwisko. 498r

Znakomity gatunek

papierosów pod nazwą

„NOBLESSE“

wypuściła Fabryka tabaczna

A. N. Szaposznikowa
w Petersburgu,

po rs. 1 za 100 sztuk,

pakowane po 5, 10, 25 i 100 sztuk, która poleca Szanownej Publiczności.

Nabywać można we wszystkich składach tabacznych i dystrybucjach w Warszawie i na prowincji. 355R

Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 1 (13) Kwietnia r. b., o godzinie 11 rano, odbędzie się w sali licytacyjnej Magistratu m. Warszawy, licytacja in minus przez opieczętowane deklaracje na wykonanie w r. 1887 robót brukarskich z dostawą materiałów w 6 oddziale inżynierskim m. Warszawy, od rs. 5,113.

Mający zamiar ubiegania się o takowe przedsięwzięcie złoży w czasie i miejscu wyżej oznaczonym na ręce p. o. Prezydenta Miasta opieczętowaną deklarację napisaną na papierze stemplowym ceny kop. 60 podług wzoru poniżej zamieszczonego, wraz z kwitem kassy m. Warszawy na złożone w tejże kassie wadium w ilości rs. 512 i na koszt ogłoszenia rs. 45, które nieutrzymującemu się przy licytacji będą zwrócone.

Warunki i anszlagi są do przejrzania w wydziale Administracyjnym Magistratu, każdodziennie wyjąwszy dni świątecznych.

Wzór do deklaracji:

Wskutek ogłoszenia z dnia . . . podaję niniejszą deklarację, mocą której podejmuję się wykonania w r. 1887 robót brukarskich z dostawą materiałów w 6 oddziale inżynierskim m. Warszawy, za sumę rs. . . . kop. . . . (wypisać literami) poddając się wszelkim obowiązkom i zastrzeżeniom w warunkach licytacyjnych zamieszczonym.

Kwit na złożone w Kassie m. Warszawy wadium rs. 512 i na koszt ogłoszenia rs. 45, przy niniejszym załączam.

Stałe moje zamieszkanie w N.N. (wypisać miejsce zamieszkania), pisałem dnia . . . (wypisać dzień, miesiąc i rok), podpisać wyraźnie imię i nazwisko. 499r

Wina Krymskie Szampańskie KSIĘCIA LEONA GOLICYNA,

Skład, ul. Leszno Nr 11, w Warszawie. 281R

Sprzedaję detalicznie we wszystkich znaczniejszych składach Win.

OLIWEJ NICEJSKA,

17R

ORAZ

OCTY stołowe, kuchenne i do marynat,

jako też

ESSENCJĘ OCTOWĄ Frankfurcką,

mają zaszczyt polecić

Składy Materiałów Aptecznych

LUDWIKA SPIESSA I SYNA,

ulica Senatorska № 464/5, obok kościoła pp. Kanoniczek,
ulica Marszałkowska № 140, między Rysią i Świętokrzyską.

Aparaty szklane

do domowego wyrobu napojów gazowych, jako to: wina, wody sodowej i t. p.

Zaprawę Nasienną

niszczącą śnieć w zbożu.

Syfony do wód gazowych

najlepszej konstrukcji francuskiej, sprzedaje tauro

M. LANDY i S-ka,

ulica Leszno № 51/53 nowy w Warszawie. 445R

DOULTON & Co

Londyn—Paryż—Warszawa.

Inżynierzy Sanitarni i Fabrykanci

różnych urządzeń w domach i fabrykach, jak: klozety, pissoiry i t. p. zlewów, filtrów, rudy ołowianej, tygli, glinki ogniotrwalej, naczyń kamiennych do różnych użytków, aparatów chirurgicznych, kranów dla laboratorjów i t. d.

Wieczorami magazyn oświetlony jest gazem „Albo-Karbonowym”.

Otwarty do godziny 7-ej wieczorem.

DOULTON & Co Bracka 25.

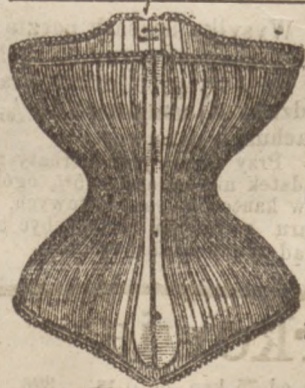
NB. Wszystkie aparaty nasze korzystają z przywileju patentowanego w Rossji. 130R

WODĘ LEŚNĄ (fl. kop. 40, rs. 1 i rs. 1 kop. 50) i MYDŁO SOSNOWE (cena kawałka kop. 30).

Pierwszą przez rozpylanie, drugie przy myciu wytwarzające w pokoju aromat lasów iglastych — poleca uwadze Szan. Publiczności

WARSZAWSKIE LABORATORJUM CHEMICZNE.

Dostać można w Magazynach tegoż: 1) róg Miodowej i Senatorskiej, 2) róg Granicznej i Królewskiej, Krakowskie-Przedmieście № 1, oraz we wszystkich znaczniejszych perfumeryjach i składach materiałów aptecznych. 28R

Specjalna Fabryka Gorsetów

POD FIRMĄ

„MARIE”

ul. Niecała № 1, w pałacu Hr. Krasińskiego na I piętrze, sprowadziła nowy fason gorsetów dla osób słabych. Nowy Gorset odznacza się dobrym fasonem, oraz wygodą, gdyż boczki i przód jest cały gumowy, nadaje chociaż najgorszej figurze kształt, też i podłuża stan. Poleca również Gorsety w różne paski kolorowe, po cenach bardzo przystępnych, o czem Szan. Panie raczą się przekonać.

Na sezon wiosenny fabryka przygotowała bardzo lekkie gorsety batystowe i webowe. Za sumienne wykończenie fabryka ręczy.

UWAGA. Powyższa wymieniona firma, żadnej innej filji nie posiada.

371P

Z szacunkiem „MARIE”.

**DLA FABRYK
i Warsztatów**

Stal lana narzędziowa z Zakładów Braci Böhler & Co w Wiedniu, jako wyrabiana na węglu drzewn. z wyborowego surowca styryjskiego, uznana jest za najlepszą.

tylko u
REMBIERZA & JANKOWSKIEGO,
Marszałkowska 111. 312R

Nowo-otworzony MAGAZYN WŁOSKI

otrzymał z Włoch świeży transport złotych, srebrnych, koralowych, szylkretowych, kamei, wszystko włoskiej roboty.

Ceny umiarkowane.—Z czem poleca się Szanownej Publiczności.

KARDONE, ulica Niecała Nr 14 (przy Ogrodzie Saskim).

476R

MAGASIN FRANCAIS

róg Krakowskiego-Przedmieścia i ulicy Trębackiej, (dawniej stara Poczta),

ma zaszczyt zawiadomić Szanowną Publiczność, iż na nadechodzący sezon wiosenny i letni, przygotował już znaczne zapasy tak gotowych ubiorów męskich, jak również wielki wybór materiałów do obstalunków na garderobę.

Krój i fason według najswiezszej mody.

PALETOTY letnie poczynając od rs. 9.

GARNITURY „ „ „ 16.

SPODNIE „ „ „ 5.

GARNITURY czarne „ „ 26.50.

Ogromny wybór modnych obecnie Meksykanek z odpowiednich materiałów angielskich, Haweloków, Burek sławuckich, Szlafroków, Ubiorów skórzanych, Paltoeików i Garniturków dla dzieci i chłopców.

HERBATA

Najwyżej Zatwierdzonego Towarzystwa Handlu Herbaty i Składów

BRACI K. i S. POPOW,

Zarząd w Moskwie, przy Kuznieckim moście w domu Br. Tretjakow.

WŁASNE MAGAZYNY TOWARZYSTWA

W Moskwie: przy Kuznieckim moście, w domu Br. Tretjaków,

„ u Strastnawo monastyrza, w domu Dubrawinów,

„ u Kałużskich wrot, w domu Gajdina;

w Petersburgu, na Newskim Prospekie, wprost Soboru Kazańskiego, w domu Gansena;

w Warszawie: przy ulicy Senatorskiej Nr 12,

„ na Nowym-Świecie (róg Wareckiej), dom hr. Stadniekiej N. 52;

w Kijowie: przy ulicy Aleksandrowskiej, w domu Łyczkowa,

„ na Kreszczatiku, w domu Kirchejma;

w Charkowie, ulica Pietrowska, w domu własnym;

w Tyflisie, Gołowiński prospekt, w domu Marimanowa;

w Sewastopolu, Nachimowski prospekt, dom Mazurowa;

w Rostowie nad Donem, Mikołajewski prospekt, wprost teatru, w domu Szaposznikowej;

w Odessie, ulica Deribasowska, dom Czerepiennikowej;

w Samarze, ulica Dworianska, dom Szibajewej;

w Symferopolu, ulica Dworiańska, dom Szyszmana;

w Baku, róg ulicy Gubernskiej i Ciejanowskiej, dom Melikowa;

na Niżegorodskim Jarmarku, na Małym Owoszczym riadzie Nr 12;

w Połtawie, na Ilinskim jarmarku, w domu Paszczenkowa-Triapkina.

CENNIK

Cena
rs. | k.

Herbata czarna № 1, za funt	2	96
„ „ № 2, „	2	68
„ „ № 3, „	2	36
„ „ № 4, „	2	16
„ „ № 5, „	1	96
„ „ № 6, „	1	76
„ „ № 7, „	1	56
Herbata w tafelkach	1	10

Na herbatę tafelkową rabatu nie udziela się.
Paczki 1/8 są tylko w cenie 22 i 27 kop. za paczkę.

Warunki sprzedaży:

Wysyłka herbaty pocztą niemniej jak 1-go funta, skuteczniejsza się przez magazyny na rachunek własny, bez żadnego ustępstwa.

Przy wysyłce drogą transportową nie mniej jak za 100 rs. udziela się ustępstwo 10%, wszelkie zaś koszta wysyłki idą na rachunek nabywcy.

Przy zamówieniu herbaty za zaliczeniem (Nachnahme), należy wysłać zaatek nie mniejszy 15% ogólnej summy zamówienia, kwity zaś agentów kantorów transportowych, jako dowód zapłaty przypadającego od towaru zaliczenia, winny być bezzwłocznie wysłane do tego magazynu, z kąd towar został wysłany. 449R

WAŻNE DLA RODZICÓW.

Nowe porcelanowe Lampki nocne Paryżkie

BAINS-MARIE,

tak urządzone, że oświetlając lekko pokój sypialny, utrzymują jednocześnie mleko ciepłym i w temperaturze równej przez całą noc

Mamki Sztuczne

Francuzkie, gwarantowane, działające również łatwo jak pierś Matki. (Dyplom honorowy Tow. Franc. Opieki nad dziećmi), rs. 1.

TAPIOKA

z prawdziwej maki Brazylijskiej Manioc, najzdrowszy pokarm dla dzieci i dla osób osłabionych. Ilość na osobę łyżeczka z mlekiem lub rosółem. Cena paczki półfuntowej francuzkiej 35 i 45 kop.

Główny Skład w Magazynie Francuzkim, ul. Hr. Berga № 8. 512R

Złoty Medal 1885 r.

ogniotrwałe

KASSY Roberta Bohtego,

Nowy-Świat № 34.

SPECJALNA FABRYKA

nagrodzona Medalami na wystawach Europejskich i Amerykańskich. Wyrób pierwszorzędnny.—Ceny niskie, znaczny wybór.—Cenniki z rysunkami wysyła się bezpłatnie. 359R

Zamówienia na

Wyborowe Szynki Litewskie

przyjmuje Skład Win i Delikatessów, oraz artykułów spożywczych Japowicz i S-ka, ulica Bracka № 2, wprost Żurawiej, poleca również Wódki, Piwa i Portery tak krajowe jak i zagraniczne. 475

Drzewka Owocowe

ze szkółek

FR. WILMANA,

sprzedaje najpiękniejsze egzemplarze, najlepszych gatunków: Jabłonie po kop. 30; Czereśnie po kop. 50; Grusze i Sliwki po kop. 60. Dzikie: Kasztany, Klony, Jesiony i Wiązy po kop. 30. Topole piramidalne po kop. 20. Próbne egzemplarze i objaśnienia, oraz obstalunki przyjmuje J. Wilman Przykoppowa № 13, w fabr. Żerańskiego. 436

W St.-Petersburskim Grenadjerskim Pułku jest do sprzedania

uprząż pułkowa dawnej formy i odpadki sukna.

Życzący nabywać takowe zechcą się zgłosić do Kancelarii Pułkowej w Koszarach Sierakowskich w dniu 12 (24) Marca r. b., o godzinie 10 rano. 496

HOTEL RUF w Charkowie.

H. pierwszorzędnny. № od 75 kop. do 5 rs. 326
Kuchnia wykwinna. Ceny bardzo umiarkowane.

LEKCJE BUCHHALTERJI 377

udziela gruntownie z upoważnienia władzy nauk. DAWISON.—Wspólna 40

H. KUCHARZEWSKI, APTEKA

Główny Skład Wód Mineralnych Naturalnych i Lekarstw zagranicznych, Główny Skład Limfy ospowej.

Tlen Oxygene. kompletne aparaty do wytwarzania Tlenu, oraz ekspedycja Tlenu na balony.

Z powodu przedłużenia ulicy Miodowej i rozebrania domu, **przeniesione** z dotychczasowego lokalu Senatorska wprost Miodowej, na **ulicę Miodową Nr 4, drugi dom od Senatorskiej.**

335R

H. Kucharzewski, Magister farmacji.

CZESKI SKŁAD Pieców Majolikowych i porcelanowych L. & C. Hardtmuth,

Nowy-Swiat Nr 7,

na nadchodzący sezon budowlany poleca:

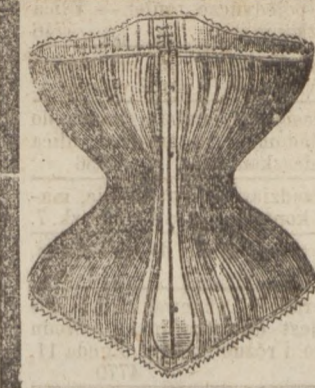
Piece z białych kafli ogniotrwałych, z glazurą porcelanową, z ustawieniem i dodaniem ukucia, za cenę od rs. 60—100.

Piece małe przenośne od rs. 35—85.

Piece i Kominki Majolikowe i złocone, po cenach przystępnych.

Wanny i Kuchnie najrozmaitsze.

341R

Największa parowa Fabryka GORSETÓW,

założona w roku 1878.

„Dobroć, trwałość, taniść.”

Mam zaszczyt zawiadomić Szanowne Damy, że posiadamy obfity wybór Gorsetów, wszelkich możliwych gatunków w najlepszych fasonach, z długimi stanami, zapewniając, że jak dotąd tak i na przyszłość staraniem mojem będzie wszelkim żądanom zadosyć uczynić.

WILHELM STEINER.

Fabryka, Świętokrzyszka № 24/34. 546R

H. Crotogino, Wrocław, Königstrasse 3.

519R

Inżynier do oświetlenia elektrycznego za pomocą maszyn Edisona i lamp.

Wszelkie artykuły odpowiednie, specjalnie **lampy żarowe Edisona,** po cenach niskich.

Zakład czyszczenia, oraz sprzedaż Pierzy i Puchu,

270

dawniej **MAKSYMILJAN RYKALSKI.**

egzystujący od lat 20-tu przy ulicy Długiej pod № 16, obecnie przeniesiony na ulicę Miedzianą pod № 7 w Warszawie,

oczyszcza puch i pierze zbrudzone, spotniałe, nieczyste, oraz od osób chorych i zmarłych pochodzące, a które wywierają szkodliwy wpływ na zdrowie, na oczekaniu, bez utraty zdolnego pierza.

Z uszanowaniem

Donat Rogiński,

Nauka i wychowanie.

języka niemieckiego i konwersacji udziela uczytel. Widok 24, m. 14. 4486

Buchalterji wyczuca gruntownie z upoważnienia Władzy Jan Danilewicz, autor. Ul. Chmielna 35. 4023

Uczę sposobem francuzkim u siebie, pensjach i w domach rzemieślniczych—gruntownie, przedko i tania, oraz przyjmuję do skrojenia i dopasowania suknie, szuby i okrycia. Odzienienia i dopasowania stanika kopiejek 40. Nowogrodzka 22, mieszk. 16. 630

Uważnienia władzy szkolnej udziela uczytel muzyki, jako też języków: polskiego, niemieckiego i francuzkiego, oraz korepetycyj w przystępnych warunkach. Wiadomość: ul. Świętokrzyszka № 17, mieszkania 18, w godzinach: od 12-ej do 4-ej po południu. — Helena Kardowska. 4434

Uczytelka posiadająca wyższy dyplom matematyczny, udziela lekcje, korepetycje, oraz przygotowuje do gimnazjum. Marszałkowska 134. Balbina Imbryczek. 4194

Uczytelni z konwersacją udziela nauki uczytel z Poznańskiego. Warecka 9—39.

Uczytelni jest nauczycielka, która ukończyła 4 klasy z początkową muzyką, do Łódzkiej. Wiadomość: Erlich, Graniczna 2. 4695

Uczytelka rekończyła dla kobiet J. Swinarskiej, Marszałkowska 123. Zaczynają się kursa niemieckiego, strojów, krawatów, koronek, i dzetowych, włóczkowych, malowania.

Uczytel rosjanin, życzy sobie dawać lekcje w prywatnie. Włodzimierska № 2, m. № 5. 689

Uczytelni francuzka lub polka z francuzkim, na demi-place. Dzielnia № 43, m. 6. 4732

Uczytelni jest nauczycielka około lat 40, posiadająca francuzki z dobrą konwersacją, ięcki, przedmioty klasyczne i muzykę. Ukuje się osoby taktownej i doświadczono-mogącej zastąpić dziecin brak matki. omendacje wymagane. Wiad: Aleksandra, mieszk. 2, od 3-ej do 7-ej. 4707

Uczytelni lub polka, dobrze władająca językiem francuzkim, na demi-place, pokój i lżienne utrzymanie. Wiadomość w sklepie unno-galanteryjnym pod firmą „Elżbieta.” Marszałkowska i róg Chmielnej, pod № 107.

Posady i prace.

Uczytel człowiek zajmujący posadę w je-nej z poważniejszych instytucji, prowa-y korespondencje handlową w polskim niemieckim języku, znający buchalterję, po-uje ubocznego zajęcia. Zgłoszenia upra-ia składać w Kantorze Kurjera Warsz. pod iem „Zarobek”. 692

Uczytelni potrzebna od 1-go Kwietnia r. b.—głosić się do godziny 1-ej, Orla 11, m. 29.

Uczytelni wdowa poszukuje miejsca za gospo-ynię. Kapitulna № 5, mieszkania 15. 4729

Uczytelni potrzebna bona niemka lub francuzka do ublina. Nowolipie 6, mieszkania 2. 4709

Uczytelni Staniczarek zdolnych potrzeba zaraz. Ma-ryjańska № 3, mieszkania 1. 688

Uczytelni Panna służąca mająca świadectwa pierwszo-rzędnych domów, znająca krawiecczyznę, poszukuje miejsca. Wróbla 2, m. 3. 680

Uczytelni Osoba znająca się na kuchni, gospodarstwie, strojach i krawiecczyźnie, poszukuje miej-sca gospodyni lub panny służącej. Chmielna № 68, mieszkania 27. 4761

Uczytelni Potrzebna panna kompletnie uzdolniona do bielizny na maszynie Wilsona. Ulica Hoża № 21, mieszkania 15. 4757

Uczytelni Niemka do dziecka potrzebna. Świętojerska № 38, do p. Friedman. 4751

Uczytelni Panny potrzebne, zdadne, podręczne i do nauki, do pracowni sukien M. Łazarowicz, ulica Świętokrzyszka № 29. 4765

Uczytelni Panny podręczne i dziewczynki do nauki po-trzebne są do bielizny. Ogrodowa 9, m. 11.

Uczytelni Potrzebne są panny kompletnie zdolne do staniików i spódnic. Ul. Nowy-Swiat № 40. Brandel. 4777

Uczytelni Panien potrzeba zaraz do okryć i sukien, za dobrem wynagrodzeniem, do magazynu, ul. Bracka 10. 4782

Uczytelni Panny zupełnie uzdolnione do staniików, po-trzebne są do magazynu Clarisse Lardenoy, Mazowiecka 20. 4737

Uczytelni Panna służąca młoda, uzdolniona do robót kobiecych, z dobrymi świadectwami, poszu-kuje miejsca. Królewska 10, mieszk. 1, od go-dziny 10 rano do 12 w południe. 4745

Uczytelni Potrzebna jest bona niemka w średnim wieku, znająca się gruntownie na gospo-darstwie. Włodzimierska 2, mieszk. 6. 684

Uczytelni Zdolna krojejni potrzebna jest do magazynu Ed. Szubert, Nowo-Senatorska № 6. 4730

Uczytelni Osoba młoda znająca języki: francuzki, nie-mieckiego, ruski, polski i muzykę, życzy odpo-wiedniego miejsca. Mazowiecka № 20, m. 22.

Uczytelni Potrzebne do krawiecczyzny panny pod-ręczne i do nauki. Chłodna № d. 6, m. 11.

Uczytelni Niemka bona z ruskim poszukuje miejsca. Wspólna № 23, mieszkania 4. 4703

Uczytelni Potrzebne są dziewczynki 15-letnie do zwi-żania bawelny. Wiadomość: Miła № 11, mie-szkania 3. 4719

Uczytelni Młoda przyzwoita niemka, wdowa, umieją-ca cokolwiek po polsku, poszukuje miejsca gospodyni w zamożniejszym domu. Dobre re-komendacje posiada. Oferty pod L. H. 100 w kantorze Kurjera Warszawskiego. 4747

Uczytelni Potrzebna jest sklepowa do sklepu spo-żywczego, rzetelna i pracowita, pierwszeń-stwo mają będące już w takim sklepie. Wia-domość Karmelicka № 8. Rekomendacje i świa-dectwa są wymagane. 4718

Uczytelni Osoba młoda, inteligentna, która świeżo u-kończyła kurs buchalterji, poszukuje miej-sca buchalterki lub kasjerki. W razie po-trzeby złożyć może poręczenie wiarogodnych osób. Krucza 24, mieszkania 4. 4557

Uczytelni Potrzebny jest ogrodnik-pszczelarz, na pro-wincji. Wiadomość: ulica Erywańska № 8, mieszkania 1, od 7—8 wieczorem. 4725

Uczytelni Za dobre wynagrodzenie. Zaraz potrzebne są panny uzdolnione w krawiecczyźnie. Pa-wia № 7, mieszk. 5. 4715

Uczytelni Niemka rodowita, znająca język francuzki, szuka miejsca na wyjazd albo w Warsza-wie. Świadectwa bardzo dobre. Adres proszę zostawić w kantorze Kurjera Warszawskiego pod liter. A. G. 4755

Uczytelni Potrzeba gospodyni na wieś znającej się na kuchni i praniu bielizny, młodej, przyjemnej powierzchowości. Adresa proszę składać w kiosku róg Ciepłej i Twardej pod liter. M. G.

Uczytelni Przybyła młoda Litwinka, znająca się na gospodarstwie wiejskiem i poszukuje miej-sca natecbmiał. Adresa składać w Kantorze Kurjera Warsz. pod literami P. D. 4738

Uczytelni Młoda inteligentna osoba, mogąca złożyć wkauji rubli sto, poszukuje stosownego za-trudnienia, czy to w kantorze, czy jako kasjerka albo sklepowa w jednym z większych han-dli lub tym podobnego. Łaskawie pracodawcy bliższej wiadomości zasięgnąć mogą: Nowy-Swiat № 12, mieszkania 12. 4780

Uczytelni Panny bardzo zdadne do spódnic i staniików za dobrem wynagrodzeniem potrzebne za-raz lub od 1-go kwietnia. D. Kurdelska No-wosenatorska № 2. 4684

Uczytelni Panny potrzebne zupełnie uzdolnione do krawiecczyzny. Włodzimierska 3, mieszk. 13. Tamże jest panna uzdolniona do domu prywa-tnego, na stałe. 4673

Uczytelni Potrzebni są: służący i kucharka, oboje w średnim wieku, z dobrymi świadectwami. — Tłomackie 3, mieszkania 9. 4662

Uczytelni Sklepowa potrzebna do składu wędlin, ob-szajmiona już z tym fachem. Żurawia 29, mieszkania 16. Raszyński. 4619

Uczytelni Potrzebny ogrodnik kawaler, na wieś. Zło-ta 34, stróż wskaże. 4620

Uczytelni Potrzebni są na wieś: kucharz nie żonaty i gospodyni znająca się gruntownie na du-żem gospodarstwie nabiałowem i prowadzeniu drobiu; pożądaną byłaby niemka. Dobre świa-dectwa są wymagane. Wiadomość w hotelu Rzymskim № 33, od 9-tej do 11-tej rano. 4640

Uczytelni Osoba inteligentna posiadająca języki: fran-cuzki i niemiecki, muzykę, krawiecczyznę i gospodarstwo domowe, poszukuje odpowie-dniego zajęcia. Marszałkowska № 88, sklep kolonialny. 4564

Uczytelni Uczeń do księgarni odpowiednio w naukach przynajmniej 4 klasom odpowiadających, może znaleźć miejsce odpowiednie. Wiado-mość w księgarni Maurycego Orgelbranda, na wprost posągu Kopernika. 669

Uczytelni Osoba w średnim wieku, z chludnymi świa-dectwami, władająca językami: polskim, francuzkim i niemieckim, życzy sobie przyjąć miejsce do towarzystwa lub do wyręczenia pani domu w gospodarstwie. Łaskawe oferty uprasza się składać pod lit. W. Z. № 1881, w kantorze tegoż pisma. 4481

Uczytelni Retuszerka poszukuje miejsca. Oferty: po-ste-restante Warszawa „Raymunda.” 4606

Uczytelni Osoba młoda, wdowa, znająca dobrze kra-wiecczyznę, pragnie miejsca za gospodynię lub do dozoru nad dziećmi, w Warszawie lub na prowincji. Wróbla 8, mieszkania 5. 4596

Kupno i sprzedaż.

Uczytelni Z powodu wyjazdu do sprzedania zaraz: Zmeble, naczynia i całe urządzenie z 7 poko-jów; oraz lokal do wynajęcia. Szpitalna № 1, mieszkania 1. 4508

Uczytelni Pianino do sprzedania. Nowe-Miasto № 19, mieszkania 4. 4524

Uczytelni Do sprzedania sofa, stoły, szafy gospodar-skie rzeczy, kwiaty, obrazki, lustro. Złota № 34, mieszkania 33. 4532

Uczytelni Lando, faeton i 2 koczki, wszystko w dobrym stanie, fabryki Augustynowicza, do sprze-owania. Erywańska 9, w kantorze najmu po-wozów. 4202

Uczytelni Kasy ogniotrwałe! Od 85 rs. do 350 rs., o 25 procent taniej od cen praktykowanych. Mar-szałkowska 125, u Sikorskiego. 3667

Uczytelni Do magazynu mebli Załęskiego i S-ka, ul. Marszałkowska № 137, wstawiono fortepian Małeckiego z angielską mechaniką, do sprze-dania lub wynajęcia. 536

Uczytelni Wyżymaczki sprzedaje i reperuje sklep że-lazny R. Straus, Marszałkowska 138. 3652

Uczytelni Garnitur mebli, łózka, tualeta, kredens, stół, szeslong, otomana, biurko, firanki. Święto-krzyszka 39, mieszkania 2. 4598

Uczytelni Tanio do sprzedania 2 suknie. Nowy-Swiat № 31, mieszkania 2. 4602

Uczytelni Do sprzedania: szafka jesionowa oszklona do książek za rs. 10 i zegar stojący za ru-bli 25. Widzieć można przy ulicy Hożej № 21 domu a mieszkania № 9, od 1—4 po poł. 4582

Uczytelni Z powodu wyjazdu są do sprzedania rozma-ite sprzęty, jako to: szafy, łózka, komody, toalety, krzesła, kredens, lampy, kandelabry, wazony, fortepian palisandrowy o 7 oktawach i inne meble i rzeczy. Wiadomość: Próżna № 9, mieszkania № 5. 4307

Uczytelni Talerzyki tekturowe, ozdobione niezmiernie efektownymi obrazkami, po kop. 20, 40, 45, 80 i rs. 1: także ekrany i wachlarze, ogromny wybór pięknych kart gratulacyjnych i papieru listowego, w nowo- otworzonym sklepie A. J. Wiśniakowskiego, Trębacka, róg Nowo-Sena-torskiej № 2. 12

Uczytelni Meble najtaniej! Garnitur stylowy 75 rubli, czarny 125 otaz wielki wybór mebli nowych używanych. Marszałkowska 134, róg Święto-krzyżkiej. 4193

Uczytelni Koldry letnie, zimowe, najtańsze najlepsze, serwety różne chodniki, dery, poleca głów-ny skład dywanów Gielżyńskiego, Marszał-kowska 137. 614

Uczytelni Fortepian 7 oktav, Kralla. Kanonia 8, mie-szkania 5. 2-e piętro. 4011

Uczytelni Kanarki do sprzedania. Ulica Elektoralna № 8, mieszkania 14. 3957

Kupują złoto i srebro. 61 Nowy-Swiat, mieszkanie 15. Henryk Juwiler. 166

Pianino czarne z pięknym tonem, z powodu wyjazdu oddane do sprzedania. Chmielna 7. Nowicki. 4356

Szeslong brązowy skórzany w zupełnie dobrym stanie, jest do sprzedania za 12 rs. Obejrzeć można od 12-tej do 1-jej w południe, ulica Warecka № 10, mieszkania № 2. 4499

Fortepian mahoniowy fabryki Kerntopfa, dawniejszego fasonu, w dobrym stanie, do sprzedania za rs. 150. Chmielna 70, m. 2. 4476

Garnitur mebli safranem kryty, w b. do- brym stanie, z powodu braku miejsca do sprzedania. Wiadomość: Widok 14, miesz. 6.

Meble salonowe: garnitur czarny i orzecho- wy, krzesła fantazyjne, biurko, stolik do kart, ottomana, szeslong, stoliczki, garnitur gabinetowy, do sprzedania. Mokotowska 59, róg Placu S-go Aleksandra, stróż wskaże.

Meble: garnitur salonowy, krzesła fanta- zyjne, kolumny, stoliczki, szafy, łóżka, szes- long, ottomana, biblioteka, garnitur gabinetowy, urządzenie jadalni dębowe, szafka lustrzana, żardinierki, także kredens i para szaf dę- bowych stylu Ludwika XV, wykładowej robo- ty i pianino czarne, do sprzedania. Marszał- kowska № 49 (nowy 119), na dole w drugiej brzośnie, mieszkania 15. 4536

Kasy ogniotrwałe, najtańsze i najlepsze u R. Bohlega. Nowy-Swiat № 34. 448

Meble za bezcen! Garnitur czarny orzecho- wy, lustra, rozmaite inne meble, szafy, kre- dens, stół, krzesła, łóżka, biurko, szeslong, fi- ranki. Chmielna № 32 nowy, m. 9, pomiędzy Marszałkowską i Bracką. 4594

Meble: garnitur salonowy, krzesła fanta- zyjne, kolumny, stoliczki fantazyjne, szafy, kredensy i inne za bezcen. Róg Ordynackiej i Nowego-Swiatu stary № 64/58, wejście pierwszą sieni z Ordynackiej, miesz. 5. 4686

Meble używane rozmaite tanio, poleca za- kład wyłącznie używanych przedmiotów. Makow, Solna 18. 4669

Fortepian Hoffera, blat metalowy, 7 oktaw, sprzedaje Makow, Solna 18. 4668

Szrzelba Lancastera № 16 do sprzedania. Ul. Chmielna 47, mieszkania 13. 4704

Do sprzedania meble używane: kredens, stół rozsuwany z 3-ma blatami, 12 krzesel wypłatanych jesionowych, na orzech, szeslong i 2 fotela skórą zieloną kryte, stół przed kana- pą, stolik do kart, lustra w orzechowych rama- ch, trzy lampy wiszące. Wiadomość: ulica Chmielna № 60, mieszkania 5. 4697

Pianino czarne do sprzedania. Włodzimier- ska № 2, mieszkania 6. 683

Pianino nowe bardzo tanio do sprzedania. Nowy-Swiat 52, u introligatora Krochmal- skiego. 682

Podolska śliwki suszone (13 kop. funt), wi- nie. Hortensja 7, miesz. 11 (Szpitalna).

Meble z kilku pokoiów za bezcen do sprze- dania, stróż wskaże. Złota 29. 4784

Potrzebny powozik lub wolant jedno-konny nowy lub mało używany, nowego fasonu.— Adresy proszę składać w kiosku: róg Ciepłej i Twardej pod lit. M. G. 4678

Maszyna Singera, prawie nieużywana, za połowę kosztu. Jerozolimka 43, m. 22.

Fortepian 6 1/2 oktaw, do sprzedania tanio. Rymarska № 14, u p. Bock. 4723

Dywan duży angielski strzyżony i mało u- żywany, jest do sprzedania z przyczyny wy- jazdu za cenę przystępną, w sklepie bielizny w hotelu Paryżkim na Bielańskiej. 4722

Fortepian zagraniczny czarny, o 7-u okta- wach, jest do sprzedania. Nowolipie № 15, mieszkania 10. 4720

Do sprzedania pies rasy duńskiej, maści czarnej. Jasna № 1, miesz. 19. 4705

Fortepiany krótkie: Hoffera rs. 225, Za- krzewskiego 150. Strojenia, reperacje przy- muje Cerulli, Nowy-Swiat 62. 4768

Używanych sześć krzesel orzechowych, dwa fotela, kanapa i stół, są do sprzedania za rs. 60. № 47 Nowy-Swiat 47, u tapicera.

Tanio para łożek żelaznych z materacami sprężynowymi (prawie nowe). Sienna № 14, mieszkania 33. 4716

Za bezcen garnitur mebli z powodu wyja- zdu. Mirowska 5, od Elekoralnej, m. 6. 681

Pianino paryżkie jest do sprzedania za ru- bli 260. Długa 25, w lombardzie. 4763

Bardzo tanio! do sprzedania meble! garnitur Borzechowy, kanap., 4 fotel, fantazyjne, sofa otomana i kanap., pojedyncze, tanio! — Ulica Śliska № 10, mieszkania 26. 4746

Meble, garnitur orzechowy za przystępną cenę. Nowo-Wielka № 11, stróż wskaże.

2 mopsy 6-miesięczne, czystej rasy, do sprzedania. Wiadomość na miejscu: ulica Chmielna № 50, mieszkania 4. 4756

Sprzedaje: narzędzia introligatorskie, ma- szynę Wilsona, kontuar. Złota 49, miesz. 7.

Dorożka parokonna, 4 konie, do sprzedania. Grzybowska 32. 4766

Meble garnitur roboty Otfinowskiego, w do- brym stanie, jest do sprzedania z powodu wyjazdu nie drogo i różne rzeczy. Zgoda 11, mieszkania 3. 4779

Fortepian Kralla i Sejdlera, o 7-u okta- wach, w zupełnie dobrym stanie, do sprze- dania. Podwale 10, 1-sze piętro. 4759

Lustro duże stojące w złoczonych ramach, ładne do magazynu, do sprzedania. Święto- krzyżka № 13, m. 7, codziennie od 12—8. 4714

Fortepian z angielską mechaniką, bardzo ładny i trzy okna, jedno szybowe z ober- lichtami, do sprzedania. Leszno № 20, fabryka fortepianów. 4708

Potrzebny jest wózek tani i dobry, na dwóch kołach, do odwożenia towarów. Ad- resy składać w biurze ogłoszeń, Senatorska № 26, pod lit. S. F. 686

Do braku miejsca do sprzedania bardzo ta- nio garnitur mebli masiv mahoniowy, jed- ną kolumną krytą, włosiem wysłany. Uli- ca Chłodna 30, stróż wskaże. 685

Fortepian do sprzedania, wynajęcia tanio. Nowy-Swiat 43, mieszkania 9. 4753

Maszyna Singera mało używana, do sprze- dania. Świętojerska № 20, miesz. 33. 4749

Powóz mało używany do sprzedania. Ogro- dowa № 46. 4774

Mops dwie suczki odchowane do sprzedania z powodu wyjazdu, po 12 rs. sztuka. Uli- ca Żurawia № 6. 4706

Sprzedaje szafy duże, mniejsze i łóżka, wszystko orzechowe, stolarz. Chmielna № 16.

Interesa handl. i majątk.

Z powodu słabości do odstąpienia zaraz sklep z leguminą w bazarze. Ul. Długa № 7, szwajcar wskaże. 4513

Skład węgla do sprzedania. Wiadomość: ni- sca Wronia 11/35, od 6 do 10 rano. 4533

Rubli 5,500 wypożyczę zaraz na numer 1-y domu w Warszawie, nawet drewnianego. Wiadomość: Sienna 19/33, mieszkania 5. od 2 do 5 po południu. 4497

Wspólniczka inteligentna, przystojna, z kapitałem rs. 1,000, do pierwszorzędnej res- tauracji. Adresy w administracji Kur. War- szawskiego pod lit. J. W. S. 4495

Poszukuje wspólniczki kompletnie uzdol- nionej do krawieczyzny damskiej, na pro- wincję, z kaucją rs. 100. Ul. Nowy-Swiat № 5, mieszkania 8. 4496

Do odstąpienia kawiarnia. — Ulica Nowe- Miasto № 19. 4479

Rubli 2,000 potrzebne na 2-gi № hypoteki. R. Dom do sprzedania z placem do budowy. — Wiadomość: Pawia № 29, u właściciela domu.

Magle w dobrym miejscu do sprzedania. Ul. Grzybowska № 8. 4589

Do sprzedania w mieście gubernjalnem dom dający 12%. Domek z ogrodem. Wy- magalne 5—8,000. Mokotowska 54, m. 9. 4280

Do sprzedania na bardzo dogodnych war-unkach gospodarstwo dziedziczne praw- em, obok Grodziska, 13 morgów, piękne za- budowania, wiatrak, ogród i lasek. Wiadom.: Mazowiecka № 2, u felczera. 4293

Cegłów: przystanek kolei Terespolskiej, o- kolica lesista, jest do sprzedania dom mu- rowany nowy, wiatrak, piekarnia i gruntu morgów 20, za umiarkowaną cenę. Część szac-unku może pozostać na hypotece. Bliższa wiadomość w Warszawie: ulica Dobra № 49. Lorens, oficyna prawa. 3852

Magle do sprzedania. Ulica Nowy-Swiat № 8. 4024

Budynek fabryczny, murowany, składający się z 9 izb, na dole i widnej nad całym bu- dyńkiem góry, z urządzeniem gazowem, wodą, do tego obszerny plac, na nim szopy i składy, do wydzierżawienia od 1 lipca 1887 r. Czer- niakowska (96) 114, trzeci dom za fabryką gazu. 3814

Do sprzedania sklep produktów wiejskich. — Tamże 650 łokci desek dębowych, suchych. Szpitalna № 5. 4329

Do sprzedania restauracja w całym kom- plectic i dobrze procentująca, z powodu obje- cia drugiego interesu. Wiadomość w restaur-acji. Chmielna 43. 4639

Dystrybucja bardzo tanio do sprzedania. — Wiadomość: Smolna № 19. 687

Z powodu słabości są do sprzedania magle. — Chłodna № 27. 678

Przy ulicy Leszno i rogu Żelaznej № 700a, jest do sprzedania lub wynajęcia plac wraz z zabudowaniami fabrycznymi, suszarnią, du- ża szopa, stajnia i komórki. Wiadomości przy ulicy Żelaznej № 1144/59, u właściciela w kantorze. 4764

Potrzeba jest 11 tysięcy rs., na 1-szy numer hypoteki. Wiadomość w kiosku, przy domu Roezlera. 4762

Z powodu zmiany interesu, jest sklep spo- żywczy do sprzedania. Ulica Miedziana № 9.

Bez pośrednictwa, jest zaraz do sprzedania Bnarożny skład wódek, na przynajmniej ulicy. Wiadomość: Mostowa № 22, miesz. 1, do 10-jej zrana. 4743

Z powodu zmiany interesu jest do sprze- dania sklep spożywczy. Ulica Ogrodowa № 58.

Ważne na czasie. Od 2-ech godzin jazdy od Warszawy drogą żelazną warszawsko-pe- tersburską są do sprzedania lub wynajęcia na letnie pomieszkanie dwa domy drewniane pod- wójne z oborą, wraz z lasem sosnowym, prze- strzeni 3 morgi i 89 pretów, we wsi kościelnej gdzie się znajduje sąd, gmina, okolica ludna, lesista. Bliższa wiadomość ul. Podwale № 13, u Kowalskiego poźłotnika. 4735

Sklepek do sprzedania w dobrym punkcie. Ulica Wilcza № 5. 4712

Placu 2600 łokci do sprzedania na Szmulo- wicznie. Wiadomość ul. Graniczna № 9. — Osowski. 4699

Sklepek mydlarsko-farbiarski do sprzedania. Krakowskie-Przedmieście № 20. 4740

Magle do sprzedania. Wiadomość ulica Pań- ska № 50. 4771

Z powodu zmiany interesu są do sprze- dania magle. Ulica Marszałkowska № 125, od trzech ulic wejście. 4726

Z powodu wyjazdu jest do sprzedania bar- dzo tanio i w najlepszym punkcie sklep dy- strybucyjno-galanteryjny z materiałami pi- śmiennymi. Marszałkowska 114. 4711

Do sprzedania jeden z ładniejszych domów za rs. 85,000 gotówki, gdzie od tego ka- pitału jest 8%. Oferty proszę składać w kan- torze Kurjera pod godłem „Najlepsza lokata.”

Do sprzedania zakład mleczny, połączony z restauracją w każdym czasie. Bliższa wiadomość w dystrybucji, ul. Bracka № 13.

Za rs. 230 z powodu interesu sklep spożyw- czy do sprzedania. Wiadomość w kiosku Bracka i róg Chmielnej. 4728

Lokale.

Dwa pokoje umeblowane, usługa samowar. Plac Warecki 4, miesz. 5. 4528

Trzy pokoje, pasaż, kuchnia, 2 wejścia, kompletnie odnowione za rs. 250 rocznie, do wynajęcia od Kwietnia. Hoża 34. 4501

Pokój oddzielny lub też pomieszczenie, dla inteligentnych, pracujących młodych osób. Ul. Świętokrzyżka № 15, m. 5. 4511

Zaraz do wynajęcia salon i pokój, na pier- wszym piętrze, umeblowane, Niecała 12, stróż wskaże. 4517

Pokój z przedpokojem i alkową, od 1 Kwie- tnia do wynajęcia. Krakowskie-Przedmie-ście, dom Fajansa. 666

Od 1-go Kwietnia do wynajęcia salon, gabi- net, przedpokój elegancko umeblowane, sa- mowar, usługa. Sienna № 8, m. 5. 4145

Do wynajęcia zaraz 5, 6, 7, pokoiów, świeżo wyrestaurowanych, z wszelkimi wygodami, od frontu, na 1 i 2-m piętrze; sklep z mie- szkaniem. Ulica Hoża № 5. 4380

Pokój do odnajęcia z usługą, lub całodzienne- m utrzymaniem. Zielna 13, m. 5. 4600

3 pokoje, przedpokój, kuchnia z wodocią- giem, zlewem i piwnicą, są do wynajęcia, za rs. 180 rocznie, od 8 Kwietnia r. b., w ofi- cynie na 3-m piętrze, przy ulicy Złotej № 39 nowy, w bliskości Marszałkowskiej. 4442

1 lub 2 pokoje obszerne, frontowe, na 1-m piętrze, z przedpokojem, z umeblowaniem, usługa, samowarem, są do wynajęcia od 1-go Kwietnia. Elekoralna 35 nowy, lokalu 3. 4207

Do wynajęcia od 1 Kwietnia 3 pokoje, alko- wa, przedpokój, kuchnia, zlew i wodociąg, na 2-m piętrze od frontu, również od 1 (13) Maja 3 pokoje, przedpokój i kuchnia, zlew i wodociąg, na 3-m piętrze, od frontu. Nowo- grodzka № 1, róg Brackiej. Wiadomość na miejscu. 4263

Sklepek spożywczy istniejący w tem samym miejscu od lat 20, jest do wynajęcia od 1-go Kwietnia. Waliów 22, u rządy domu. 4303

Pokój z przedpokojem, oddzielnym wejściem, usługa, meblami, rs. 10 miesięcznie. Moko- towska 57, m. 10, przy placu św. Aleksandra.

Apartment, z powodu wyjazdu jest do od- stąpienia od św. Jana r. b. na 1-m piętrze (Bel Etage), złożony z 9-u pokoiów, z balko- nem, terrassa, przedpokojem, korytarzem, ku- chnią, łazienką, pomieszczeniem dla służby i wszelkimi wygodami, świeżo odrestaurowa- ny, w domu Fajansa, Krakowskie-Przedmie-ście 58. 4512

5 pokoiów, pierwsze piętro, od Kwietnia. Wspólna 4, od placu. 4647

Do wynajęcia z powodu wyjazdu: mieszka- nie w osobnym parterowym domu, składają- cę się z 8-u pokoiów, przedpokojem, kuchni, spiżarni, palni, piwnicy, własnej góry, z ogro- dem i własnym podwórkiem, stajnią, wozow- nią i mieszkaniem dla stangreta. Tamże do sprzedania para koni powozowych, z uprzężą. Ulica Ogrodowa № 23, dom archikonfraterni literackiej. Wiadomość na miejscu: mieszka- nia № 15, lub w handlu Ant. Stepkowskiego, Wierzbowa 9. 4714

Do wynajęcia każdego czasu w domu pod. № 40—30, przy ulicy Gesiej lokal fabryczny, o sile parowej lub bez niej. Wiadomość u rządy domu. 4748

Pokój umeblowany, dla przyzwoitej osoby. Nowy-Swiat 43, m. 9. 4754

Potrzebne jest mieszkanie, w okolicach No- wego-Swiatu lub Marszałkowskiej, niedale- ko od centrum miasta, na 1-m piętrze, zio- żone z 5-ciu pokoiów, kuchni i innych gospo- darskich wygod. Oferty proszę odesłać na Włodzimierską, pod № 2, miesz. № 2. 4758

5 pokoiów, przedpokój, kuchnia, pierwsze piętro, z wygodami; 3 pokoje, przedpokój do wynajęcia od Kwietnia. Grzybowska 32.

Dwa pokoje, kuchnia, odwiezione do wyna- jęcia. Nowogrodzka 17. 679

Marszałkowska 142, pierwsze piętro, mie- szkania 3. Zaraz do odnajęcia kwatralnie pokój umeblowany, (lokal, opał, samowar).

Poszukuje się od 1 Kwietnia lokalu, z 4—5 pokoiów z wygodami, może być w oficynie, w cenie około 450 rs., na parterze lub 1-m pię- trze, w okolicach: Marszałkowskiej lub Nowe- go-Swiatu. O wiadomości uprasza się na Mar- száłkowską 15, miesz. 1. 4734

Do wynajęcia od 1 Kwietnia salon, o 3-ch loknach i pokój o 1-m oknie, z osobnymi wej- ściami lub razem, na życzenie z meblami, obstu- gą i obiadami, za przystępną cenę. Hoża № 7, 3-e piętro, od frontu, z bramy na prawo. 4698

Pokój z meblami. Aleja Jerozolimka № 78, mieszkania 19. 4713

Pokój z meblami. Chmielna 44—7, od Mar- száłkowskiej. 4741

Od 1-go Kwietnia 2 pokoje umeblowane, na parterze, Widok 5, miesz. 1. 4778

Salon z balkonem, sypialny, gabinet, ume- blowane, (słoneczne), frontowe, drugie pię- tro, wygodny wszelkie. Książęca 4—5. 4783

Pokój z balkonem; przedpokojem, umeblo- wany, od 1-go Kwietnia. Chłodna 32, mie- szkania 23. 691

7 pokoiów, przedpokój i kuchnia, z balko- nem, od frontu, do wynajęcia od 8 Kwietnia. Nowy-Swiat № 24. 4772

Doniesienia rozmaite.

Fabryka kufrów, waliz, toreb, „Brey Meyer,” Królewska, róg Krakowskiego-Przedmie- scia, przyjmuje wszelkie reperacje. 3478

Przyjmują się suknie do roboty, po cenach bardzo tanich od rubli 3, do 5 strojnej. — Tamże przyjmuje panienci do nauki, na mie- szkanie za opłatą. Ul. Nowy-Swiat 52, mie- szkania 12. 4296

Mieszkanie z całodziennem utrzymaniem, za rs. 15.—Tamże przyjmują stołowników. Nowy-Swiat 19. 4482

Tanio bardzo przyjmuje do roboty suknie i przeróbki Antonina. Ulica Chmielna № 98, mieszkania 10. 153

Akuszerka M. R. przyjmuje na mieszkanie osoby interesowane. Marjańska 1. 4588

Mamka ze świeżym pokarmem. Tamka № 30, stróż wskaże. 4702

Mamka ze świeżym pokarmem, bez dingu. Wiadomość u stróża, ulica Solna № 4. 4727

Ktoby chciał oddać dziecko na garnuszek, kniech się zgłosi: ulica Gesia № 61 stary, do stróża. 690

Pan ze Staszowa, który złożył ofertę pod wyrazem Janina podpisaną lit. X. Y. Z. zechce złożyć swój adres do kantoru Kurjera Warszawskiego pod lit. J. 4750

Zgubiono 20 Marca w kościele Świętokrzy- żkim lub w przejściu część różańca z gra- natów, ze srebrnym krzyżykiem. Uprasza się znaleźć o zwrot jako pamiątkę, od umierają- cej matki. Wspólna 26, m. 24. 4721

Z cyrku Schumana piesek rasy mopsów zag- inął, z napisem na obroży „M. Reinsch circus,” wabi się „Bella.” Łaskawy znalazca raczy odprowadzić do kasy cyrku, za sowitą nagrodą. 4769

Pies pointer biały, z złotymi odmianami, przybłąkał się d. 11 Marca, odebrać można za zwrot kosztów. Krakowskie-Przedmie-ście № 60, w mleczarni. 4485

Wyżel złoty, miodły, zaginął 15 Marca. Upra- szam znaleźć o odprowadzenie na Nowo- lipie № 22, miesz. 3, za nagrodą. Nieprawy posiadacz połączony będzie do odpowiedzial- ności. 4696

Piesek mopsik w dniu 18 b. m. przybłąkał się. Nowy-Swiat 12, m. 12. 4781